

آسپب شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل اراذل و اوباش (مورد مطالعه: استان گلستان)

۱. صادق خسروی ۱.۲ احمد رضا رادان ۳. تقی بختیاری

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد رشته فرماندهی و مدیریت انتظامی، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین

۲. دانشیار مدیریت راهبردی و آینده پژوهی، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین

۳. دانشیار مدیریت راهبردی و آینده پژوهی، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین

چکیده

زمینه و هدف: یکی از جرایم روبه تزاید در استان گلستان که موجب جریحه دار شدن افکار عمومی، ایجاد دغدغه در کارگزاران سیاسی-اجتماعی و باعث افزایش نرخ جرم و درگیری یگان‌های انتظامی شده است، فعالیت اراذل و اوباش در سطح استان می‌باشد. به طوریکه انتشار کلیپ‌های حاوی صحنه‌های قمه و تبر کشی، نزاع‌های دسته‌جمعی و رجزخوانی برخی اراذل استان در فضای مجازی باعث افزایش نگرانی‌های عمومی شده است. در این راستا، تحقیق پیش روی باهدف آسپب شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل اراذل و اوباش در استان گلستان انجام شد.

روش: تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع داده و شیوه گردآوری داده‌ها جزو مطالعات کیفی است که مبتنی بر تحلیل مضمون انجام شد. جامعه مشارکت‌کننده، فرماندهان و مدیران ارشد انتظامی استان گلستان بودند، روش نمونه‌گیری «هدفمند قضاوتی» است؛ برای حصول اطمینان از روایی پژوهش از شیوه «بازبینی توسط اعضا»، «بررسی همکار» و «مشارکتی بودن پژوهش» کمک گرفته شد. برای ارزیابی و اطمینان از پایایی کدگذاری‌های انجام‌شده، از روش‌های پایایی باز آزمون و پایایی توافق بین دو کدگذار (توافق درون موضوعی) استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل مضمون استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق نشان داد؛ آسپب شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل اراذل و اوباش در سطح استان گلستان در چندین حوزه اقدامات آموزشی، اقدامات مدیریتی، اقدامات اطلاعاتی و اقدامات عملیاتی و اقدامات برون‌سازمانی قابل احصاء بود؛ بر اساس بررسی به‌عمل آمده، تعداد ۱۶ مضمون مربوط به آسپب‌های اقدامات آموزشی، ۳۹ مضمون ناشی از اقدامات مدیریتی، ۵ مضمون در حوزه اقدامات اطلاعاتی و ۵ مضمون در حوزه اقدامات عملیاتی و همچنین ۱۱ مضمون در حوزه آسپب‌های برون‌سازمانی صورت‌بندی شده‌اند. نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج تحقیق، آسپب‌های اقدامات انتظامی در کنترل اراذل و اوباش منحصر به اقدامات مدیریت انتظامی نیست، البته ۳۹ مضمون ناشی از آسپب‌های اقدامات مدیریتی مبین آن بود که از منظر فرماندهان و مدیران بیشترین ضعف‌های یگان‌های انتظامی در حوزه نوع مدیریت است و پس از آسپب‌های حوزه اقدامات مدیریتی، آسپب‌های حوزه اقدامات آموزشی با ۱۶ مضمون در رتبه دوم قرار داشته است.

واژگان کلیدی: آسپب شناسی؛ مدیریت انتظامی؛ اراذل و اوباش؛ امنیت؛ استان گلستان

مقدمه

استان گلستان بنا بر تنوع قومیتی زیاد و پراکندگی قومیت‌ها در مناطق مختلف استان که پیوند خورده با نوعی همبستگی و عصبیت‌های موجود در برخی از این قومیت‌ها، سبب شده که گاهی با صحنه‌های ناخوشایند نظیر نزاع‌های منجر به جرح، تیراندازی، آشوب، رجزخوانی باشیم. طبق اطلاعات به‌دست‌آمده از مرفوک استان گلستان و مبتنی بر نرخ آمار وقوع جرائم شرارت‌بار در این استان، متأسفانه روند تیراندازی با اسلحه غیرمجاز به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اوباشگری در استان در حال رشد بوده است، به‌طوریکه طبق آمار در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال قبل شاهد رشد ۲۰ درصدی این جرم در استان و خصوصاً در مرکز استان هستیم و آمار مقایسه‌ای سال ۱۴۰۱ با مدت مشابه در سال ۱۴۰۰ نیز رشدی تزییدی (۱۴ درصد رشد) نشان می‌دهد؛ با ابتناء بر آمارهای مکتسبه از مرکز فرماندهی و کنترل انتظامی استان گلستان، عموماً اوباشگری در شهرستان گرگان با پدیده نزاع منجر به جرح نمایان تر از دیگر شاخص‌های اوباشگری به چشم می‌خورد، به همین ترتیب تیراندازی غیرمجاز و عربده‌کشی و رجزخوانی در رتبه‌های بعدی قرار دارند. متأسفانه همواره شاهد افزایش روند حضور اقشار آسیب‌زای ارادل‌واوباش در سطح منطقه هستیم (بالغ بر ۵۲۴۱ نفر ارادل‌واوباش از ابتدای سال ۱۴۰۱ تا انتهای سال شناسایی و دستگیرشده‌اند) که در بررسی جرائم خشن مرکز ثقل جمعیت آماری ارادل‌واوباش در شهرستان‌های گرگان و آق‌قلا و علی‌آبادکتول و کردکوی است و این چهار شهرستان دارای بیشترین گزارش جرائم ناشی از فعالیت ارادل‌واوباش به‌طور خاص پرونده‌هایی از درگیری مسلحانه منجر به قتل طی چند سال اخیر حادث و به کرات واصل گردیده است (غلامرضایی، ۱۴۰۰).

از سویی دیگر با توجه به خواستگاه جنگلی و همسایگی گلستان و مازندان برگزاری بزم‌های مشترک ارادل‌واوباش در این دو استان و ارتباطات آنان روبه افزایش بوده، که در کنار آن استفاده ابزاری از جوانان و نوجوانان و تهدیداتی که به این رده سنی از پس رهاشدگی فضای مجازی و حضور گسترده ارادل‌واوباش و تبلیغ خشونت و اقدامات مجرمانه آنان و همچنین جذب قابل توجه هوادار (نوجه) از میان رده سنی کمتر از بیست سال با روحیات هیجان‌طلبی زمینه سوءاستفاده و رابطه نامشروع و انحرافات دیگر به‌عنوان یک آسیب امنیتی روبه افزایش است. استان گلستان دارای مراکز و اماکن مستعد پاتوق اوباشگری اعم از جنگل‌ها و مناطق گردشگری و توریستی از یک‌سو و تعدد قومی در کشور، به‌عنوان رنگین‌کمان اقوام و مذاهب معرفی و دارای تنوع قومی و مذهبی زیادی بوده که با یک اقدام نسنجیده اقشار آسیب‌زا؛ مستعد تنش‌های امنیتی است. به‌عنوان نمونه در سال ۱۳۹۹ می‌توان موضوع شهادت فرمانده یکی از پاسگاه مرزی (شهید نبی‌الله خطیری) به دست ارادل‌واوباش منطقه، راه‌بندان خیابان اصلی (علی‌آباد به گرگان) توسط یکی از ارادل سابقه‌دار شهرستان علی‌آبادکتول و درگیری و تنش‌های قومیتی ترکمن‌ها و سیستانی‌ها در شهرستان کلاله و چندین مورد درگیری‌های ارادل‌واوباش با یکدیگر و مردم عادی طی سال ۱۴۰۱ اشاره کرد که فضای ملت‌هپی را در ابعاد مجازی و حقیقی سطح استان ایجاد نموده است که همین امر تهدید امنیتی (به‌واسطه جمعیت تأثیرگذار دو قوم موصوف) در استان گلستان و بخشی از خراسان شمالی و عشایر منطقه به شمار می‌آید که نمونه‌های درگیرهای طایفه‌ای و کوری خوانی مجازی به‌وضوح امنیت استان را دچار چالش می‌نماید. در مجموع موارد متعدد و رو به تزیاید نزاع و درگیری با استفاده از سلاح سرد و گرم، مزاحمت‌های خیابانی، گروگان‌گیری و آدم‌ربایی در سطح استان گلستان به‌خصوص در شهرستان گرگان مبین وجود مسئله مهم و بنیادین فعالیت‌های شرورانه ارادل‌واوباش در این منطقه است.

همچون تعدادی از اوباش با استفاده از تبر، چاقو، چماق به یک کارگاه در گرگان در ۲۹ بهمن ماه سال ۱۴۰۱ و پخش تصاویر آن به صورت گسترده در فضای مجازی، انتشار تصاویری از ضرب و شتم راننده یک دستگاه پژو در فضای مجازی توسط دو نفر با استفاده از چاقو و تبر در خردادماه سال ۱۴۰۱، درگیری گروهی از اوباش و ارادل در روستای قرن آباد گرگان، ماجرای درگیری تعدادی از ارادل‌واوباش با عامل حفاظت فیزیکی بیمارستان ۵ آذر گرگان و ضرب و جرح از دو طرف درگیری، درگیری مسلحانه ارادل‌واوباش در علی‌آباد کتول استان گلستان با تفنگ، حمله وحشیانه ارادل‌واوباش به منزلی در آزادشهر (روستای فاضل) و زدن زنان بی‌دفاع با قمه و تبر و ... تنها ذکر مصادیقی از فعالیت گسترده ارادل‌واوباش در سطح شهرهای استان گلستان طی دو سه سال اخیر است، با

امعان نظر به شرح فوق و با توجه به کار ویژه نیروی انتظامی در «پیش‌بینی، پیشگیری، پیگیری و مقابله» با ارادل‌واوباش و کنترل فعالیت‌های مجرمانه این افراد و از سوی دیگر، روند رو به گسترش برخی فعالیت‌های شرورانه آنان در سطح استان گلستان، نشان‌دهنده وجود برخی کاستی‌ها در مقابله اثربخش، زیربنایی و ساختاری نهادهای آموزشی- تربیتی، تقنینی، قضایی و انتظامی در کنترل ارادل‌واوباش است؛ توجه به این موضوع که فرایند کنترل و مقابله با ارادل‌واوباش از جمله وظایف و مأموریت‌های مهم نیروی انتظامی است و به‌ویژه در سطح استان گلستان به‌عنوان یکی از استان‌های گردشگر پذیر شمالی که با طیفی متنوع از اقوام و فرهنگ‌های گاه متعارض و متفاوت در کنار یکدیگر به‌صورت مسالمت‌آمیز زندگی می‌کنند، دغدغه اصلی پژوهش آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل ارادل‌واوباش در سطح استان گلستان است و بر این اساس این مطالعه می‌کوشد به این سؤال اصلی و کانونی پاسخ دهد که: «آسیب‌های اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل ارادل‌واوباش در سطح استان گلستان کدام اند؟».

مبانی نظری

اوباشگری

اوباشگری به عملی نفاق انگیز و غیرقانونی گفته می‌شود که شامل آشوب، قلدری و وندالیسم می‌باشد (علیزاده؛ آدینه وند و مکلایی، ۱۳۹۶، ص ۹۸). اوباشگری به‌عنوان یک انحراف اجتماعی است که منجر به سلب امنیت عمومی در یک جامعه می‌شود زیرا امنیت عمومی زمینه حفظ حریم انسان از هرگونه تعرض و تهدید بوده و متضمن آزادی و رهایی انسان است. اهمیت امنیت تا آنجاست که حضرت علی(ع) آن را به‌مثابه نعمت، موجب رفاه زندگی و یکی از اهداف ذاتی و مأموریت‌های اساسی حکومت اسلامی می‌داند (واثقی، ۱۳۸۰، ص ۴۳).

ارادل‌واوباش

ارادل‌واوباش، مرکب از دو کلمه است که در فرهنگ عمید بدین‌صورت تعریف شده است:

ارادل: افراد فرومایه و پست؛ جمع ارادل که خود به معنای پست‌تر و فرومایه‌تر و زبون‌تر آمده است.

اوباش! اوباش جمع بویش «ب یا ت» جماعتی از مردم درهم‌آمیخته (از هرگونه جماعتی) و همچنین افراد پست، فرومایه، بی‌سروپا، ولگرد، عاصی و بی‌تربیت تعریف شده است (الله‌وردی و فرجی‌ها، ۱۳۹۷، ص ۵۶).

ارادل‌واوباش، افرادی هستند که عمدتاً سابقه‌دار هستند و با تشکیل باند و گروه یا شخصاً در اماکن و معابر، باعث اختلال در نظم می‌شوند و با شرارت، زورگویی، قمه‌کشی و آزار مردم، مرتکب جرم می‌شوند که وجود این افراد باعث سلب آسایش و امنیت از مردم می‌شود و پلیس وظیفه دارد با این افراد برخورد کند (رحیمی، ۱۳۸۷، ص ۱۵۸). اوباشگری به‌عنوان یک مسئله اجتماعی، از آشکارترین جلوه‌های خشونت در سطح جامعه است که در دهه ۱۹۶۰ و به‌طور خاص در رقابت‌های فوتبال انگلستان، مورد توجه محققان علوم اجتماعی قرار گرفت (ماکوب، ۲۰۰۴، ص ۲۵).

آسیب‌شناسی سازمانی

آسیب‌شناسی عبارت است از مطالعه و شناخت ریشه‌های بی‌نظمی‌ها در ارگان‌های انسانی است. بنابراین در مشابهت کالبد انسانی با کالبد جامعه اصطلاح آسیب‌شناسی اجتماعی برای مطالعه و ریشه‌یابی بی‌نظمی‌های اجتماعی به کار می‌رود (ستوده، ۱۳۹۵، ص ۱۱). آسیب‌شناسی سازمانی، فرآیند استفاده از مفاهیم و روش‌های علوم فناوری، به‌منظور تعریف و توصیف وضع موجود سازمان‌ها و یافتن راه‌هایی برای افزایش اثربخشی آن‌ها است. آسیب‌شناسی بر پایه اطلاعات جهت تجزیه و تحلیل و شناخت دقیق‌تر ساختار،

¹hoodlum

² Wickedness

³ Macomb

تعاملات، رویه عمل‌ها و روش‌ها، سبک‌های مدیریتی و سایر عناصر سیستم چاره‌جو، لازم و ضروری است. به عبارتی، آسیب‌شناسی تشخیص مسئله و کانون علمی آن جهت تعیین اقدامات لازم به‌منظور به‌سازی عملکرد سازمانی امری است پایه‌ای و اساسی. لذا آسیب‌شناسی نیازمند نگرشی سیستماتیک و منظم به‌کل فرآیند است و هدف آن تشخیص ماهیت و نوع مسئله‌ای است که بروز نموده، نیاز به حل دارد (برومند، ۱۳۸۰، ص ۴۲). برخی محققان آسیب‌شناسی سازمانی را در سه حوزه نیروی انسانی؛ فن‌آوری و تجهیزات و روش‌ها و مدیریت لازم دانسته‌اند. که در فصل دوم به‌تفصیل به تعریف این سه واژه اشاره می‌شود.

مدیریت انتظامی

مدیریت فرایند به‌کارگیری مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت و کنترل است که برای دستیابی به اهداف سازمانی و بر اساس نظام ارزشی موردقبول صورت می‌گیرد (کونتز، اودانل و ویرچ، ۱۴۰۰). مدیریت انتظامی عبارت است از انجام سلسله‌فعالیت‌هایی در جهت نیل به اهداف سازمان پلیس با استفاده بهینه از منابع ورودی که عبارت‌اند از: نیروی انسانی، سرمایه، فن‌آوری و مواد اولیه و اطلاعات از طریق انجام چهار وظیفه مهم مدیریتی یعنی برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، هدایت و رهبری و نظارت و کنترل (مصطفی‌نژاد، ۱۳۹۳، ص ۱۱). مدیریت انتظامی عمدتاً مبتنی بر تدابیر و اقدامات کنشی - پیش‌جنایی توسط پلیس است و حال‌آنکه وظایف سنتی پلیس عمدتاً دربرگیرنده اقدامات واکنشی - پس‌جنایی در جهت کشف و تعقیب مجرمین است. با توجه به آنچه بیان شد می‌توان مدیریت انتظامی را این‌گونه تعریف نمود؛ مجموعه تدابیر و اقدامات کنشی و واکنشی نیروی پلیس که با حمایت از افراد در معرض خطر، افزایش آگاهی‌های عمومی، نظارت بر اماکن عمومی، افزایش هزینه‌های ارتکاب جرم و مداخله پس از وقوع جرم و مداخله پس از وقوع جرم درصدد پیشگیری از ارتکاب جرم در جامعه است (مشهدی، ۱۳۹۷، ص ۷).

پیشینه داخلی

غلامرضایی (۱۴۰۱) در پژوهشی به بررسی قومیت‌گرایی و شکل‌گیری تهدید ناسیونالیسم قومی در ایران پرداخته است. کشور ایران متشکل از اقوام و فرهنگ‌های محلی متنوعی است، هر کدام از این فرهنگ‌ها و اقوام، علاوه بر هویت مشترک ایرانی - اسلامی، دارای خرده فرهنگ‌ها و هویت‌های منطقه‌ای و محلی خاص خود نیز می‌باشند. از همین روست که جامعه ایران را جامعه‌ای چند قومی می‌نامند. چند قومی بودن یک جامعه در شرایط خاص می‌تواند سبب ساز چالش‌ها و بحران‌هایی برای حکومت و مدیریت جامعه شود که نمونه‌های فراوانی از این‌گونه چالش‌ها و بحران‌ها را در تاریخ معاصر ایران می‌توان بر شمرده. به رسمیت شناختن قومیت‌های مختلف و اعطای نسبی برخی حقوق به آنها از وظایف دولت است. بدان معنی که همه افراد ساکن در یک سرزمین فارغ از نژاد و فرهنگ و... از حقوق مساوی در جامعه برخوردار باشند. لذا نمی‌توان از امنیت در حوزه قومیت‌ها بدون توجه به حقوق شهروندی سخن به میان آورد. بر این اساس مساله چند قومی بودن کشور را می‌توان به مثابه یک فرصت قلمداد نمود و آن را نقطه شروع مدیریت بحران‌های این حوزه، به ویژه در ابعاد امنیتی قرار داد. شکل‌گیری ناسیونالیسم قومی یکی از مشکلات مهم این حوزه است که موضوع پژوهش حاضر است.

صالح نیا (۱۴۰۰) در پژوهشی به اولویت‌بندی تهدیدات امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران با روش تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP) پرداخته است. در این پژوهش، ابتدا تهدیدات پیرامونی جمهوری اسلامی در ابعاد مختلف نظامی - اطلاعاتی، سیاسی - فرهنگی، اقتصادی و محیطی احصا و دسته‌بندی شده و سپس، با استفاده از روش تحلیل سلسله‌مراتبی (AHP)، که یکی از پرکاربردترین روش‌های تحقیق در عملیات نرم است، وزن و اهمیت هرکدام از این تهدیدات مبتنی بر نظرات خبرگان مشخص شده است؛ تا برای مقابله با بحران‌ها و تهدیدات امنیت ملی کشور، در تخصیص صحیح زمان و منابع به سیاست‌گذاران امنیت ملی فایده داشته باشد. نتایج حاصل از اجرای روش فرایند تحلیل سلسله‌مراتبی حاکی از اولویت معیار نظامی - اطلاعاتی در سطح معیارها و همچنین اولویت بالای جاسوسی و نفوذ اطلاعاتی در سطح گزینه‌ها است.

- آزادخانی (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان «رهیافت‌های مدیریت انتظامی رفتارهای وندالیستی (اوباشگری) در فضاهای عمومی شهری (مورد مطالعه: شهر ایلام)» به این موضوع پرداخته است. روش تحقیق، آمیخته (کیفی- کمی) با رویکرد اکتشافی است. ابتدا برای شناخت مضامین اصلی و فرعی مربوط به «رهیافت‌های مدیریت انتظامی در پیشگیری از رفتارهای وندالیستی در فضاهای عمومی شهر ایلام» و «رهیافت‌های مدیریت انتظامی در کنترل و مقابله با رفتارهای وندالیستی» از روش کیفی استفاده و در گام دوم، برای «اولویت‌بندی رهیافت‌های مدیریت انتظامی رفتارهای وندالیستی» از روش کمی بهره بردیم. در بخش کیفی جامعه آماری تعداد ۴۷ نفر از کلیه خبرگان و کارشناسان حوزه مطالعه بودند و تا رسیدن به حد اشباع با تعداد ۱۴ نفر از آنان مصاحبه نیمه‌ساختارمند انجام شد. در بخش کمی نیز گروه فوق با تلفیقی از روش غیراحتمالی هدفمند و در دسترس مورد پرسش قرار گرفتند که پس از توزیع، تکمیل و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، تعداد ۴۳ پرسشنامه به دلیل برگشت به محقق و برخورداری از قابلیت استفاده، تجزیه و تحلیل شد. ابزار گردآوری داده‌ها در بخش کیفی مصاحبه نیمه‌ساختارمند، در مرحله کمی نیز از پرسشنامه بسته بر اساس پروتکل مصاحبه با سؤال‌های طیف‌بندی شده در مقیاس لیکرت ۵ گزینه‌ای بود. در بخش کیفی و کمی روایی و پایایی تحقیق با روش‌های علمی ارزیابی و تأیید شد. یافته‌های نشان داد؛ مهم‌ترین رهیافت‌های مدیریت انتظامی در پیشگیری از رفتارهای وندالیستی دارای ۵ مقوله اصلی (اطلاع‌رسانی و افزایش آگاهی‌های عمومی؛ برنامه‌سازی؛ اقدامات کالبدی؛ شناساندن عواقب مادی و معنوی ارتکاب رفتارهای وندالیستی و مجازات آن؛ دشوار ساختن ارتکاب رفتارهای وندالیستی) و ۴۵ مقوله فرعی است. اولویت‌بندی رهیافت‌های مدیریت انتظامی رفتارهای وندالیستی در فضاهای عمومی شهری ایلام نشان داد: «شناساندن عواقب مادی و معنوی ارتکاب رفتارهای وندالیستی» در رتبه دوم اهمیت؛ رهیافت «برنامه‌سازی» در رتبه سوم اهمیت؛ رهیافت «اقدامات کالبدی» در رتبه چهارم اهمیت؛ رهیافت «دشوار ساختن ارتکاب رفتارهای وندالیستی» در رتبه پنجم اهمیت قرار داشته است.

- دعاگویان (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل آسیب‌های اجتماعی (مورد مطالعه: استان مازندران)» به این موضوع پرداخته است. پژوهش از نظر نوع تحقیق کاربردی و روش تحقیق کمی از نوع تحلیل با تکنیک پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش فرماندهان و مدیران انتظامی استان مازندران و تعدادی از مدیران و مسئولین برون‌سازمانی جمعاً شامل ۱۲۰ نفر با استفاده از جدول مورگان تعداد ۹۲ نمونه محاسبه و با روش نمونه‌گیری احتمالی طبقه‌ای، نمونه‌ها از جامعه آماری انتخاب شده‌اند و ابزار گردآوری داده‌ها نیز پرسشنامه بود. بدیهی است که پرسشنامه قبل از اجرا از نظر اعتبار و پایایی (با آلفای ۰/۹۴۵) مورد ارزیابی و تأیید قرار گرفت. داده‌ها نیز با نرم‌افزار اس.پی.اس.امورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. یافته‌ها نشان داد؛ با توجه به آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل آسیب‌های اجتماعی، باید بر پایه نتایج تحقیق اقدامات اطلاعاتی و عملیات روانی در اولویت اول کنترل آسیب‌های اجتماعی قرار دارد و اقدامات پیشگیرانه اجتماعی، اقدامات عملیاتی انتظامی و اقدامات تعاملات بین‌سازمانی ف.ا.استان مازندران در اولویت‌های دوم تا چهارم قرار دارند.

- سوری؛ پورمنافی؛ رشیدپور و خلقی (۱۳۹۸) در تحقیقی با عنوان «نقش سبک زندگی در پیش‌بینی رفتار پرخطر ارادل‌واوباش شهر تهران» به این موضوع پرداخته‌اند. روش پژوهش از نوع توصیفی - همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه ارادل‌واوباش در دسترس و تحت کنترل پلیس امنیت عمومی فاتب در سال ۱۳۹۶ است که ۱۹۴ نفر از ۳۹۰ نفر براساس فرمول کولران و به روش نمونه‌گیری سهمیه‌ای انتخاب و مورد ارزیابی قرار گرفتند. ابزار بررسی، پرسشنامه نیم‌رخ سبک زندگی ارتقادهنده سلامت و مقیاس خطرپذیری نوجوانان است که روایی و پایایی آن در پژوهش‌های مختلف به اثبات رسیده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل رگرسیون خطی و به‌منظور بررسی مفروضات آن از آزمون‌های همبستگی و دوربین- واتسون بهره‌برداری شده است. بررسی فرضیه‌های پژوهش نشان داد که سبک زندگی و مؤلفه‌های مسئولیت‌پذیری، مدیریت استرس، رشد معنوی و فعالیت بدنی، تأثیر

معکوس و معناداری بر رفتار پرخطر اراذل و اوباش دارد، درحالی که مؤلفه‌های روابط میان فردی و تغذیه، تأثیر معناداری بر رفتار پرخطر اراذل و اوباش ندارند. نتایج نشان داد که سبک زندگی می‌تواند رفتار پرخطر اراذل و اوباش را پیش‌بینی کند و هرچه نمره آزمودنی‌ها در نیمرخ سبک زندگی بالاتر باشد، رفتار پرخطر کمتری از خود نشان می‌دهند.

- مرادی سیاسی؛ عبدالرحمانی؛ پرویزی و محمودی (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «تأثیر شیوه‌های کنترلی پلیس و تصویرسازی رسانه‌ها در کاهش گرایش تماشاگران فوتبال ایران به خشونت و اوباشگری» به این موضوع پرداخته‌اند. این پژوهش از نظر هدف کاربردی، و از نظر روش، توصیفی - تحلیلی از نوع پیمایش است. جامعه آماری این پژوهش کلیه تماشاگران، هواداران، لیدرهای باشگاه‌ها، خبرنگاران ورزشی، داوران، کادر فنی تیم‌ها، نیروهای پلیس است. حجم نمونه با توجه به جدول مورگان ۳۸۴ نفر با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای متناسب، تعیین گردید. روش گردآوری اطلاعات میدانی و ابزار آن پرسشنامه محقق ساخته بود. روایی پرسشنامه به طریق منطقی و پایایی آن نیز از طریق ضریب آلفای کرونباخ به دست آمد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که در بررسی توصیفی عوامل مربوط به شاخص تأثیر شیوه‌های کنترلی و نظارتی مشخص شد که عامل «معطلی طولانی مدت تماشاگران در بیرون از ورزشگاه و گیت‌های بازدید بدنی توسط مأمورین در گرایش تماشاگران به اوباشگری مؤثر است» با میانگین ۴ در رتبه اول و در بررسی توصیفی گویه‌های مربوط به شاخص تأثیر رسانه مشخص می‌شود، عامل «تأکید بر این که در حق برخی تیم‌ها اجحاف، بی‌عدالتی شده، در گرایش تماشاگران فوتبال به خشونت و اوباشگری در ورزشگاه‌ها مؤثر است» با میانگین ۳/۷۷ در رتبه اول قرار گرفتند. در بررسی توصیفی متغیرها مشخص شد که متغیر نقش شیوه کنترلی و نظارتی پلیس یگان‌های ویژه با میانگین ۳/۷۸ در رتبه اول، و رسانه‌ها با میانگین ۳/۶۰ در رتبه دوم قرار دارند.

- جی ژانگ^۵ (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان «استفاده از پرسشنامه‌های شخصیتی برای شناسایی اراذل و اوباش: مشارکت روانشناسی کاربردی در جنگ علیه کار» به این موضوع پرداخته است. این تحقیق دوره‌ای از تاریخ روانشناسی کاربردی را توصیف می‌کند که در آن از پرسشنامه شخصیت برای بررسی متقاضیان برای ابراز همدردی اتحادیه استفاده می‌شد. مقالاتی در مجلات برجسته مدیریت کارکنان در دهه‌های ۱۹۳۰ و ۱۹۴۰ منتشر شد که از استفاده از موجودی‌های شخصیتی برای اندازه‌گیری آسیب‌شناسی روانی، مانند مقیاس خلق و خوی هوم و ادسورث، برای شناسایی بدخواهان احتمالی، آشوبگران و اراذل و اوباش حمایت می‌کردند. از این نوع نشانگرهای شخصیتی استفاده می‌شد زیرا در بین مدیران این باور عمومی وجود داشت که کارگرانی که در فعالیت‌های صنفی فعالیت می‌کنند به احتمال زیاد دارای مشکلات روانی هستند. محقق استدلال می‌کند که استفاده از نشانگرهای شخصیتی با تصویب قانون روابط کار ملی در سال ۱۹۳۵ انجام شد، که شیوه‌های استخدام تبعیض‌آمیز را که قبلاً برای حذف هواداران اتحادیه استفاده می‌شد ممنوع اعلام کرد. مفاهیم این عمل مربوط به آزمایش شخصیت در صنعت مورد بحث قرار می‌گیرد. در این تحقیق مفاهیم اخلاقی برای تحقیق در سازمان‌ها نیز مورد بحث قرار گرفته بود درنهایت این محقق چنین نتیجه گرفت که اگرچه با استفاده از پرسشنامه‌های زمینه‌شناسی شخصیتی می‌توان از برخی رفتار اوباشگری در سطح محیط کار جلوگیری کرد لیکن، این رفتارها گاهی برخاسته از شرایط بوده و می‌باید محیط شغلی و متغیرهای اثرگذار بر اوباشگری را نیز شناسایی و رفع کرد

سایمون^۶ (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی نقش سبک زندگی در پیش‌بینی رفتار پرخطر اراذل و اوباش پرداخته است. نتایج نشان داد که سبک زندگی و مؤلفه‌های مسئولیت‌پذیری، مدیریت استرس، رشد معنوی و فعالیت بدنی، تأثیر معکوس و معناداری بر رفتار پرخطر اراذل و اوباش دارد، در حالی که مؤلفه‌های روابط میان فردی و تغذیه، تأثیر معناداری بر رفتار پرخطر اراذل و اوباش ندارند.

⁵ J.zhang

⁶ .Saymon

- ماتسوکاوا و تاتسوکاوا^۷ (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان «مدیریت پلیس در پیشگیری از جرم از طریق توانمندسازی جامعه: مطالعه تجربی مسئولیت اجتماعی در کیوتو، ژاپن» به این موضوع پرداخته اند. محققان در این مطالعه، انجمن های محله ای در کیوتو را بررسی نموده تا یک مدل نظری برای مسئولیت پذیری اجتماعی و پیشگیری از جرم و جنایت با تأکید بر نقش مدیریت پلیس در جامعه ارائه نمایند. بر اساس نتایج و یافته‌های تحقیق مدل سازی معادلات ساختاری^۸ بر اساس داده های نظرسنجی از جامعه آماری در فرایند پیمایش و تحلیل پرونده‌های پلیس در فرایند مطالعه کیفی برای جرائم خیابانی و سرقت های مسکونی نشان می‌دهد که تلاش های خاص ساکنان محلی و احساس مسئولیت آنان می‌تواند سرمایه اجتماعی را افزایش داده و منجر به ایمنی و امنیت جامعه به‌صورت ذهنی و عینی شوند. سرمایه اجتماعی تأثیر قابل توجهی بر کاهش جرم و جنایت خیابانی داشته و یافته‌های مطالعه نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی ترس از جرم و جنایت را کاهش می‌دهد و سلامت روانی خانواده ها و سالمندان را افزایش می‌دهد. اگر چه این اقدامات سلامت ذهنی است، تغییرات احساسی در یک زمینه مهم است که در آن ارتباط بین میزان جرم واقعی و ترس از جرم وجود ندارد. این تحقیق ممکن است بینش عملی برای توسعه روش‌های جهانی که می‌تواند به پیشگیری از جرم و احساس امنیت از طریق توانمندسازی جامعه کمک کند، ارائه دهد و در این راستا مسئولیت پذیری اجتماعی آحاد جامعه می‌تواند متغیری اثرگذار در نظر گرفته شود.

- برنرم^۹ (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان «مشاوره، کارکنان روانشناختی و خدمات اجتماعی پلیس: سیاست مقابله با جرم در مدارس ایالت متحده» به این موضوع پرداخته است. محقق در مقدمه بیان داشته مدارس برای برآورده ساختن نیازهای بهداشت روانی و اجتماعی کودکان و نوجوانان در موقعیت منحصر به فردی هستند، زیرا حدود ۹۵٪ جوانان ۷ تا ۱۷ ساله فرآیند اجتماعی شدن خود را در مدرسه طی می‌کنند. اما در مورد سیاست های مربوط به مشاوره، خدمات روانشناختی و خدمات اجتماعی از جانب پلیس در مدارس تاکنون تحقیقی انجام نشده است. این مطالعه شیوه چنین سیاست ها و فعالیت‌هایی که از جانب پلیس برای پیشگیری از جرم در مدارس عمومی ایالات متحده انجام می‌شود را مورد بررسی قرار داده است. داده های حاصل از چهار دوره (۲۰۰۰، ۲۰۰۶، ۲۰۱۲، و ۲۰۱۶) از سیاست های و اقدامات مشاوره و مددکاری پلیس در مدارس طی یک بررسی ملی که به‌طور دوره ای برای ارزیابی سیاست ها و شیوه‌های مربوط به ده مولفه سلامت مدرسه توسط پلیس انجام شده جمع‌آوری و این داده ها در سال ۲۰۱۷ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. خدمات مشاوره، روانشناختی و مددکاری اجتماعی در میان نمونه های ملی جامعه آماری از مدارس مختلف با استفاده از پرسشنامه های آنلاین یا پست الکترونیکی جمع‌آوری شد. بر اساس یافته‌های تحقیق، نتایج اثربخش حاصل از مشاوره اجتماعی پلیس به دانش آموزان (راهکارهای پیشگیری از جرم) در سطح منطقه به‌طور قابل توجهی (از ۶۲٫۶ درصد) در سال ۲۰۰۰ به (۷۹٫۵ درصد) در سال ۲۰۱۷ افزایش یافته است.

- چن^{۱۰} (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان «پیشگیری از اقدامات و فعالیت‌های خطرناک جوانان توسط مددکاران و مشاوران اجتماعی پلیس در شهر شانگهای» به این موضوع پرداخته است. محقق در مقدمه مقاله خود بیان داشته از آنجاکه اثربخشی نظم و انضباط بخشی پلیس از طریق مشاوره های اجتماعی در جلوگیری از تخلفات و اقدامات پرخطر جوانان نامشخص بوده و تاکنون در این زمینه مطالعه ای انجام نشده لذا تحقیقی در این خصوص انجام داده است. برای توضیح پیشگیری از جرائمی مانند سرقت و مبارزه (درگیری های فیزیکی)، این مطالعه بر روی ۲۹۷ نفر از جوانان شهر بزرگ شانگهای چین انجام شد (این افراد جوانان در معرض

⁷ Matsukawa and Tatsuki

⁸ SEM

⁹ Brenerm

¹ Cheun

خطری (مجرمان بالقوه) بوده‌اند که توسط مددکاران و مشاوران اجتماعی پلیس مورد مشاوره قرار گرفته‌اند. تجزیه و تحلیل حاصل از داده‌های جمع‌آوری شده نشان می‌دهد که مداخلات نظارتی پلیس و مشاوره‌های اجتماعی، هر دو در سال گذشته، به‌طور قابل توجهی منجر کاهش به درگیری‌های جوانان (مبارزه) و سرقت شده است. علاوه بر این، ترکیبی از دو مداخله اثر معناداری منفی بر سرقت ایجاد کرد. این یافته‌ها تئوری کشش را نشان می‌دهد که ناظر بر تأثیر توأمان شکل سخت گیرانه پلیسی و فرم نرم افزاری مشاوره‌های اجتماعی در پیشگیری از تخطی جوانان را دارد. یافته‌ها حاکی از ارزش ترویج مداخلات انتخابی (مشاوره اجتماعی پلیس) برای جلوگیری از تخطی‌هایی مانند مبارزه و سرقت است.

- گراول و راجرس^۱ (۲۰۱۶) در تحقیقی با عنوان «پلیس ضد اغتشاشات و مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها» به این موضوع پرداخته‌اند. در این مطالعه، استفاده از مسئولیت اجتماعی سازمان‌ها توسط اداره پلیس در انگلستان و ولز برای پیشگیری و مقابله مؤثر با تظاهرات اخیر جهانی که از طریق رویدادهایی مانند اعتراضات گروه ۲۰ برگزار می‌شود، مورد بررسی قرار می‌گیرد. بر اساس یافته‌های تحقیق پلیس باید در زمینه رویکرد خود برای مقابله همه‌جانبه و ایجابی با چنین اعتراضات عمومی و اغتشاشاتی که امنیت جامعه را با خدشه مواجه می‌سازد از مسئولیت اجتماعی نهادها و سازمانهای دیگر استفاده نماید و در این راه مشروعیت و مقبولیت اجتماعی پلیس برای تحریک و مشارکت طلبی سازمان‌ها در راستای مقابله و فروکاستن از اعتراضات عمومی نقش مهم و تأثیرگذاری دارد. بر اساس نتیجه‌گیری محققان و با توجه به نظر پاسخگویان که از جامعه علمی در این زمینه بوده‌اند بهترین رویکرد برای فرونشاندن اعتراضات عمومی استفاده از ظرفیت‌های بالقوه سازمان‌های اجتماعی است.

روش تحقیق

تحقیق پیش رو، از نظر هدف «کاربردی» است. به لحاظ ماهیت و رویکرد روش‌شناختی نیز تحقیق پیش روی، از نوع مطالعات کیفی است. هدف پژوهش حاضر آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل اراذل و اوباش (مورد مطالعه استان گلستان) است، لذا روش‌شناسی کیفی به منزله روش غالب انتخاب شده است. همچنین از منظر نحوه گردآوری داده‌ها نیز، تحقیق پیش روی کیفی مبتنی بر تحلیل مضمون است.

جامعه آماری و حجم نمونه

جمعیت آماری در این پژوهش فرماندهان و مدیران ارشد انتظامی استان گلستان هستند. همانگونه که بیان شد؛ جامعه آماری تحقیق فرماندهان و مدیران ارشد انتظامی استان گلستان بود. این افراد کسانی‌اند که به حوزه تحقیق آشنایی کامل داشته و با سابقه بیش از ده سال خدمت در منطقه و جایگاه شغلی بالای ۱۶ به‌عنوان خبرگان و نخبگان سازمان منظور می‌شوند.

جدول ۱- جامعه آماری و حجم نمونه

ردیف	محل خدمت	روش نمونه‌گیری
۱	فرماندهی انتظامی شهرستان گرگان	هدفمند قضاوتی
۲	فرماندهی انتظامی شهرستان گنبد کاووس	هدفمند قضاوتی
۳	فرماندهی انتظامی شهرستان علی‌آباد کتول	هدفمند قضاوتی
۴	فرماندهی انتظامی شهرستان آزادشهر	هدفمند قضاوتی
۵	فرماندهی انتظامی شهرستان مینودشت	هدفمند قضاوتی
۶	فرماندهی انتظامی شهرستان کلاله	هدفمند قضاوتی

¹ Gravelle and Rogers 1

¹ Exploratory Research 2

۷	فرماندهی انتظامی شهرستان گالیکش	هدفمند قضاوتی
۸	فرماندهی انتظامی شهرستان رامیان	هدفمند قضاوتی
۹	فرماندهی انتظامی شهرستان مراوه تپه	هدفمند قضاوتی
۱۰	فرماندهی انتظامی شهرستان آق قلا	هدفمند قضاوتی
۱۱	فرماندهی انتظامی شهرستان کردکوی	هدفمند قضاوتی
۱۲	فرماندهی انتظامی شهرستان بندرگز	هدفمند قضاوتی
۱۳	فرماندهی انتظامی شهرستان بندر ترکمن	هدفمند قضاوتی
۱۴	فرماندهی انتظامی شهرستان گمیشان	هدفمند قضاوتی
۱۵	مجموع فرماندهی انتظامی استان گلستان	هدفمند قضاوتی
۱۶	مجموع فرماندهی انتظامی استان گلستان	هدفمند قضاوتی
۱۷	مجموع فرماندهی انتظامی استان گلستان	هدفمند قضاوتی

حجم نمونه در این مرحله تعداد مشخصی از خبرگان و نخبگان شاغل به خدمت در فرماندهی انتظامی استان گلستان خواهند بود که در مرحله مصاحبه با بهره از روش نمونه‌گیری هدفمند قضاوتی با آنان مصاحبه شد و پس از اتمام مصاحبه تعداد دقیق آنان ۱۷ نفر محاسبه شد؛

جدول ۲- ویژگی‌ها و ملاک‌های مصاحبه‌شوندگان

روش نمونه‌گیری	ویژگی جامعه آماری
هدفمند قضاوتی	<ul style="list-style-type: none"> - سابقه بیش از ۱۰ سال خدمت مستمر در سطح یگان‌های استان گلستان؛ - انجام خدمت در مناصب و مصادر مدیریتی سطوح عالی و میانی؛ - دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد و دکتری؛ - دارا بودن جایگاه شغلی بالاتر از ۱۶ (سرهنگی) در سطح یگان‌های استان گلستان

لذا روش نمونه‌گیری در این پژوهش «هدفمند قضاوتی» است؛ بدین‌صورت که تا رسیدن به مرحله‌ای که مصاحبه‌شوندگان در پاسخ به پرسشنامه‌ها و سؤالات محقق، پاسخ‌هایی تکراری و مشابه می‌دادند فرایند مصاحبه ادامه یافت. نمونه‌گیری «هدفمند قضاوتی» با در نظر گرفتن مؤلفه‌هایی مانند: سطح خبرگی؛ میزان تجربه و دانش فرماندهان مدنظر بود بدین ترتیب که اولویت انجام مصاحبه با فرماندهانی است که در کسوت فرماندهی، دارای سابقه خدمت بیشتری در استان گلستان و دارای حداقل جایگاه شغلی ۱۶ بوده و همچنین مدرک تحصیلی آنان کمتر از کارشناسی نباشد در نهایت با ۱۷ نفر مصاحبه انجام شد.

روش و ابزار گردآوری اطلاعات

روش گردآوری اطلاعات «مصاحبه نیمه ساختاریافته» بر مبنای اهداف و سؤال‌های پژوهش و یک سؤال باز برای پرداختن به آسیب‌های خارج از چهار حوزه «اقدامات آموزشی»، «اقدامات مدیریتی»، «اقدامات اطلاعاتی» و «اقدامات عملیاتی» خواهد بود.

داده‌های کیفی از نظر مریام^۱ (۲۰۰۱) چیزی بیش از بسته‌های منظم و قطعات اطلاعات دریافت شده از محیط هستند. داده‌های کیفی شامل جملات مستقیم از مردم درباره تجربه‌ها، دیدگاه‌ها، احساسات و دانش آن‌هاست که از طریق مصاحبه‌ها، یادداشت جزئیات و فعالیت‌ها، رفتارها و اقدامات مردم و مشاهده اسناد جمع‌آوری می‌شوند. می‌توان فنون گوناگونی را برای جمع‌آوری داده‌ها در تحقیق کیفی با توجه به نوع تحقیق، سؤالات تحقیق و مبانی نظری مربوطه انتخاب کرد. مهم‌ترین فنونی که نویسندگان مختلف (مریام، ۲۰۰۱؛ دزینگ و لیکلن^۲، ۲۰۰۵) به آن‌ها اشاره کرده‌اند، عبارتند از: مصاحبه‌های عمیق ساختار یافته، نیمه ساختار یافته و غیر ساختار یافته، مشاهده، بررسی اسناد و استفاده از گروه‌های کانونی.

در میان فنون جمع‌آوری داده‌ها در تحقیقات کیفی، مصاحبه عمومی ترین شکل جمع‌آوری داده‌ها در تحقیقات کیفی است که اغلب منبع اصلی مورد نیاز برای فهم پدیده مورد مطالعه است و مصاحبه می‌تواند از نظر ساختاری کاملاً ساختار یافته باشد که پرسش‌ها و ترتیب آن‌ها از پیش تعیین شده باشد، یا کاملاً غیرساختار یافته که در آن هیچ چیز از پیش روشن نیست. اما عمومی ترین شکل مصاحبه، عبارتست از نوع نیمه ساختار یافته که توسط مجموعه‌ای از سؤالات و مباحث شکل گرفته اما نه به صورت کاملاً دقیق با سؤالات منظم از پیش تعیین شده، بلکه به صورت یک چک لیست از آنچه که باید مورد سؤال قرار گیرد، انجام می‌شود. مصاحبه را می‌توان به صورت یادداشت برداری هم‌زمان یا بلافاصله پس از انجام مصاحبه، یا استفاده از ضبط صوت یا دوربین فیلمبرداری ثبت و ضبط کرد (کرسوویل^۳، ۲۰۰۳).

یافته‌های حاصل از مصاحبه

در مرحله بازخوانی نقل قول‌ها که بالغ بر ۳۶ نقل از ۱۷ فرد مصاحبه‌شونده بود، ۲۹ هزار و ۹۹۹ کلمه (بیست‌ون ه هزار و نه صد و نودون) کلمه استحصال شد؛ سپس کدهای مشابه را در یک طبقه قرار داده و برای هر طبقه عنوانی که نمایانگر کل کدهای همان طبقه باشد را انتخاب نمودیم. در نهایت، با توجه به میزان فراوانی مقوله‌های شناسایی شده و با الهام گرفتن از پیشینه پژوهش و مطالعات نظری انجام گرفته، مقوله‌های اصلی و فرعی مربوط به آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل ارادل‌واو‌باش در سطح استان گلستان شناسایی و صورت‌بندی گردید؛ در مجموع نحوه کدگذاری در سه بخش کدگذاری پایه‌ای، سازمان دهنده و فراگیر بدین صورت بود که؛ ابتدا نقل قول‌های مستقل از یکدیگر به عنوان یک گزاره جداگانه در نظر گرفته شده و با بازخوانی چندباره، مضمون پایه‌ای و سازمان دهنده احصا شد. پس از دسته‌بندی نقل قول‌های هر بخش، مقوله‌های دارای مضامین و معانی یکسان حذف شده و مقوله‌های هم‌سنخ و هم‌سو ادغام می‌شوند، گزاره‌های اصلی موجود در حوزه مورد مطالعه (آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل ارادل‌واو‌باش در سطح استان گلستان) طبقه‌بندی شد.

آسیب‌های اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل ارادل‌واو‌باش در سطح استان گلستان

برای مطالعه و شناخت آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل ارادل‌واو‌باش در سطح استان گلستان و استحصال برون‌دادهای مصاحبه، از روش تحقیق کیفی تحلیل مضمون استفاده شد. که نقل قول‌های حاصل از مصاحبه‌های عمیق با ۱۷ نفر از کارشناسان و خبرگان استان گلستان و تبدیل این نقل قول‌ها به مضامین پایه‌ای در جدول ذیل آمده است؛

جدول ۲- آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل ارادل‌واو‌باش در سطح استان گلستان

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
پیش‌بینی ناپذیری اقدامات	مصاحبه‌شونده ۱۵	فعالیت ارادل‌واو‌باش در سطح جامعه در بسیاری از موارد

- 1 Merriam 3
1 Dezing and licoln 4
1 Creswell 5

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
مجرمانه اراذل و اوباش از نظر زمانی و مکانی		پیش‌بینی‌ناپذیر هست، ممکنه یک جمع دوستانه که در قهوه‌خانه مشغول تماشای فوتبال یا کشیدن قلیان و استعمال دخانیات هستند به یک‌باره باهم درگیر بشن و طی درگیری چندین زخمی و حتی قتل اتفاق بیافته! گاهی به یک‌باره در ساعتی خاص تعداد زیادی اراذل و اوباش باهم درگیر می‌شوند و در ساعتی که نه کلانتری دارای نیروی کافی هست و نه یگان امداد شهرستان و تا رسیدن عمده قوا، درگیری‌های اراذل و اوباش منجر به وقوع حوادثی شدید با چندین کشته و زخمی می‌شود. این پدیده در سطح شهرستان مسبوق به سابقه هست که باید تمرکز رو بر آموزش و آگاهی بخشی به افراد، افزایش نظارت‌های اطلاعاتی - انتظامی گذاشت.
برخورداری اراذل و اوباش از حمایت‌های قومی - جغرافیایی و حتی مذهبی در برخی شهرستان‌های استان گلستان	مصاحبه‌شونده ۴	در بسیاری از شهرستان‌های استان گلستان به‌ویژه شهرستان‌های علی‌آباد، کردکوی و آق‌قلا، اراذل و اوباش دارای پشتیبانی قومی منسجم و برخوردار از حمایت ساکنین و اراذل و اوباش یک منطقه جغرافیایی خاص هستند و همین امر موجب می‌شود بسیاری از طرح‌های کنترلی اراذل و اوباش این مناطق مستلزم در اختیار داشتن نیرو و قوای رزمی توانمند بوده و بسیاری مواقع حتی عمده قوای فرماندهی شهرستان هم برای کنترل آنان ناکافی است و تقاضای نیروی کمکی از یگان ویژه استان نیز در بسیاری از مواقع به‌ویژه با فعالیت اغتشاشگران در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ امری ناشدنی و سخت بوده و به همین جهت اراذل و اوباش در برخی شهرستان‌های استان گلستان به حال خود رها شده‌اند یا برخورد قاطع با آنان مشمول پیش‌نیازهایی است که انجام این امر را با مشکل مواجه کرده است.
ناکافی بودن ظرفیت نیروی انسانی و تجهیزاتی برخی فرماندهی انتظامی شهرستان‌های گلستان برای مقابله اثربخش و قاطعانه با اراذل و اوباش	مصاحبه‌شونده ۱۰	در گذشته شاهد بودیم اگر یک استوار یا گروه‌بان پلیس وارد یک روستا یا شهر می‌شد، تمام اراذل و اوباش از ترسشان زهره می‌ترکندن و پلیس داری خوف و وحاهت و اقتدار و احترام

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
		<p>بود، اما با وجود تأکیدات مقام معظم رهبری در خصوص حفظ اقتدار نیروی انتظامی، در سال‌های اخیر شاهد نوعی تنزل جایگاه پلیس از بعد اقتدار در بین مردم به صورت اعم و اراذل‌واوباش و مجرمان به صورت اخص هستیم و همین موضوع اراذل‌واوباش رو جری و گستاخ کرده و تداومش برای تأمین امنیت نه استان گلستان بلکه کشورمان می‌تواند جبران‌ناپذیر باشد</p>
وجود ابهامات مختلف در خصوص اراذل‌واوباش نوپدید	مصاحبه‌شونده ۱	<p>در سطح‌بندی اراذل‌واوباش پیش از تشکیل قرارگاه کنترل اراذل‌واوباش در سطح استان گلستان، بر سه سطح ۱ و ۲ و ۳ تأکید شده بود و سطح ۱ و ۲ توسط پاوا گلستان یا شهرستان‌ها و سطح ۳ توسط کلانتری‌ها رصد و پیگیری می‌شد اما پس از تشکیل قرارگاه کنترل اراذل‌واوباش شاهد سطح جدیدی تحت عنوان اراذل نوپدید هستیم که اقدامات مختلفی در نوع فعالیت آنان، معیارهای شناسایی آنان، نحوه برخورد و ... وجود دارد که موجب اخلاف در روند کاری واحدهای اجرایی گردیده است، همچنین باید اراذل‌واوباش رو شناسنامه‌دار کرد و بر نظارت دقیق از سوی مراجع اطلاعاتی تأکید ورزید که متأسفانه این موضع از سوی مراجع اطلاعاتی مغفول مانده است.</p>
ضعف در شناسنامه‌دار کردن و رصد پایش دقیق اراذل‌واوباش از سوی مراجع ذی‌ربط انتظامی-امنیتی	مصاحبه‌شونده ۷	<p>برخی مواقع، کلانتری‌ها و پاسگاه‌ها و نیروهای یگان امداد درگیر رسیدگی به حوادث و رخداد‌های مربوط به دیگر جرائم هستند و در همان لحظه، حادثه‌ای مربوط به اراذل‌واوباش شکل می‌گیرد و تا رسیدن تیم‌های عملیاتی پلیس شهرستان، مسائل و مشکلاتی برای امنیت یک محله ایجاد می‌شود که متأسفانه حتی در فضای مجازی و رسانه‌ها هم پخش می‌شود، لذا فقدان تیم‌های واکنش سریع در سطح انتظامی شهرستان‌ها مشکلی است که باید چاره‌اندیشی شود</p>

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
فعالیت ارادل‌واوباش در فضای مجازی و ابهامات، کمبودها و نواقص قانونی، سازمانی و تجهیزاتی پلیس در کنترل هدفمند و اثربخش ارادل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۱	برخی ارادل‌واوباش در سال‌های اخیر به فضای مجازی کوچ کردند، یعنی با ساخت کلیپ و بارگذاری تصاویر خشن و رعب‌آور، تهدید شهروندان و رجزخوانی و حریف طلبی، اقداماتی می‌کنن که در گذشته سابقه نداشت، اقداماتی که به دلیل مجازی بودن یا عدم وجود شاکتی خصوصی نه از سوی کلانتری‌ها قابل رصد شدن هست و نه در چتر پایش اطلاعاتی می‌گنجه و باید از سوی پلیس فتا استان پیگیری بشه که تاکنون سازوکار مناسبی براش تدوین و اجرانشده و پلیس فتا به دلیل حجم اقدامات مجرمانه مالی و کلاهبرداری و مسائل سوء اخلاقی، رصد و کنترل ارادل‌واوباش رو در اولویت اول قرار نداده!
اجرای هم‌زمان چند طرح و فرسوده‌شدن کارکنان ناشی از تعدد طرح‌های مختلف امنیت اجتماعی	مصاحبه‌شونده ۱۲	تحقیقاً تمامی طرح‌های انتظامی و عملیاتی از طریق معاونت عملیات فرماندهی انتظامی در قالب کتاب نظام جامع عملیاتی و اطلاعاتی طرح‌ریزی، و برای اجرا ابلاغ شده است، تنوع و تعدد اجرای طرح‌ها و در مواقعی تداخل طرح‌ها در طول ماه و سال موجب فرسودگی کارکنان و کاهش کارایی طرح‌ها به دلیل بالا بردن حجم کاری و تداخل مأموریتی شده است، به‌عنوان مثال در طول هفته گاهی چندین طرح ابلاغ و اجرا می‌شه که به‌هیچ‌وجه با کمیت کارکنان کلانتری‌ها و پاوا هماهنگی و سنخیت نداره.
عدم وجود اشراف اطلاعاتی و پشتیبانی اطلاعاتی در مناطقی که طرح کنترل و مقابله با ارادل‌واوباش اجرا می‌شود	مصاحبه‌شونده ۱۶	یکی از شرایط مهم قبل از اجرای هر طرح به‌ویژه طرح مقابله با ارادل‌واوباش اشراف اطلاعاتی هست، بنابراین در اجرای طرح مبارزه با ارادل‌واوباش اشراف اطلاعاتی کافی و جامع در رابطه باهمه سطوح اجرای طرح ضروری هست. در طی سال‌های گذشته همواره روش‌های مختلف انتظامی و عملیاتی در مبارزه با قاچاقچیان سلاح مورد تأکید قرار گرفته، اما به نقش اطلاعات و پشتیبانی اطلاعاتی توجه جدی معطوف نگردیده است و اشراف اطلاعاتی آن‌طور که باید و شاید مورد توجه نبوده است. اشراف اطلاعاتی یعنی اینکه اطلاعاتی که با روش‌های خاص از قبیل تعقیب و مراقبت، شنود، استخدام منابع و مخبرین، به‌کارگیری تجهیزات الکترونیکی، تخلیه اطلاعاتی، بازجویی فنی و ... به دست می‌آید به‌موقع در امر مبارزه با جرم به کار رود. اما متأسفانه در تجربه چندین ساله خود در این حوزه شاهد انجام طرح‌های مختلف همچون طرح مقابله با

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
		<p>اراذل، طرح پاک‌سازی و ... بدون هرگونه انجام کار اطلاعاتی مناسب و علمی و به‌کارگیری روش‌های حرفه‌ای در این خصوص هستیم و تنها با یک تصمیم از سوی مسئولین اقدام به برگزاری طرح می‌گردد، گاهی با تعداد ۴ نفر از همکاران وارد قهوه‌خانه‌ای شدیم که حدود ۳۰ نفر اراذل‌واوباش در پستوی قهوه‌خانه در حال لهو و لعب بودن و عملیات ناموفق به تمام رسید که این موضوع ناشی از بی‌توجهی به اشراف اطلاعاتی هست.</p>
<p>وجود خلأ قانونی در رابطه با عنوان اراذل‌واوباش و برخورد با آنان و ناکافی بودن سطح بازدارندگی قوانین مجازات اسلامی در تعزیر و محکومیت اراذل‌واوباش</p>	<p>مصاحبه‌شونده ۳</p>	<p>یکی از مشکلات ما در کنترل اراذل‌واوباش، ضعف در قوانین بازدارنده هست، ضعف قوانین موجود در «برخورد» با اراذل‌واوباش یک مشکل جدی برای فرماندهی انتظامی محسوب می‌شد. به‌طوری‌که علی‌رغم تلاش فرماندهی انتظامی در تهیه و اجرای طرح، علی‌رغم مشکلات متعدد موجود و به‌کارگیری تمام ظرفیت‌ها در این خصوص و شناسایی و دستگیری مجرمین حرفه‌ای ولی متأسفانه شاهد برخورد قاطع و بازدارنده از سوی دستگاه قضایی و قضات با این قشر از افراد نیستیم که این خود در اثرگذاری اجرای طرح و کاهش بازدارندگی و کنترل مطلوب اراذل‌واوباش تأثیر بسزایی دارد.</p>

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
تساهل و تسامح برخی قضات در برخورد قاطعانه و بازدارنده با اراذل و اوباش	مصاحبه‌شونده ۹	برخی مواقع، حتی با وجود قوانین شفاف، اهتمام کارکنان پلیس در تکمیل پرونده‌های قضایی منسجم و وجود مستندات مکفی برای محکومیت اراذل و اوباش، به دلایلی که نمی‌توان ذکر کرد (!!!)، قضات و مقامات قضایی با صعه صدر و تساهل و تسامح با اراذل و اوباش برخورد می‌کنند و همین موضوع ترس از ارتکاب مجدد جرم را در بین اراذل و اوباش از بین برده و شکستن قبح اقدامات مجرمان توسط اراذل و اوباش موضوعی جدی و دارای مابه اجزاء بیرونی است.
ضعف آموزشی فرماندهان در هدایت و رهبری تیم عملیات مقابله با اراذل و اوباش	مصاحبه‌شونده ۲	فرماندهان شهرستان‌ها، کلانتری‌ها و در مجموع فرماندهی تیم عمل‌کننده برای مقابله و کنترل اراذل و اوباش، نقش مهمی در مأموریت داره اما در بعضی موارد، فرماندهان تیم در ابلاغ دستورات لازم، هدایت صحیح اولیه در اعزام کارکنان، تمهید و پیش‌بینی و هماهنگی برای حمایت و اعزام تیم پشتیبان با سهل‌انگاری انجام میشه و ضعف مدیریتی و آموزشی باعث ناکامی و شکست مأموریت‌ها رو در پی داره.
ضعف عملکردی ناشی از سهل‌انگاری، تراکم و حجم کار و فرماندهان در هدایت و رهبری تیم عملیات مقابله با اراذل و اوباش		
استفاده از بانک اطلاعاتی سایر دستگاه‌ها و ثبت افراد دستگیر شده توسط سایر دستگاه‌ها در سامانه اراذل و اوباش با توجه به اختلاف نظر در شاخص‌های تعریف شده از اراذل	مصاحبه‌شونده ۱۷	در دستورالعمل ابلاغی قرارگاه مقابله با اراذل و اوباش در استان گلستان، بر استفاده از ظرفیت سپاه و اجا و نیروی مقاومت بسیج تأکید شده و استفاده از بانک اطلاعاتی آنان یکی از وظایف محوله در این زمینه می‌باشد لذا با توجه به عدم وجود اشتراک شاخص‌های در نظر گرفته شده برای اراذل و اوباش در بین جامعه اطلاعاتی، شاهد ثبت مشخصاتی از افراد مجرم که در سطح بندی اراذل و اوباش فراجا جایی ندارند هستیم که این امر موجب نوعی سردرگمی در این زمینه گردیده است که این امر باعث ثبت مشخصات افرادی شده که نه تنها به دلیل یک مورد

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
		درگیری موجب ثبت مشخصات آنان در سامانه شده که با رصد اطلاعاتی آنان و احضار مکرر در دستگاه قضائی شاکی و درخواست دادخواهی نموده‌اند.
افزایش کمی اجرای طرح‌های مبارزه با اراذل‌وواباش پس از تشکیل قرارگاه مقابله با اراذل‌وواباش در استان گلستان	مصاحبه‌شونده ۱۴	بر اساس اسناد بالادستی و دستورالعمل‌های موجود در فرماندهی انتظامی، تمامی طرح‌های انتظامی و عملیاتی از جمله طرح مقابله با اراذل‌وواباش از طریق معاونت عملیات فرماندهی انتظامی در قالب کتاب نظام جامع عملیاتی و اطلاعاتی طرح‌ریزی و اجرا می‌گردد نوع اجرا طرح‌ها و تداخل آن‌ها در طول سال موجب فرسودگی کارکنان و کاهش کارایی طرح‌ها به دلیل بالا بردن حجم کاری و تداخل مأموریتی شده است.
عدم وجود تعریف مشترک و واحد از اراذل‌وواباش در بین دستگاه‌های قضائی	مصاحبه‌شونده ۸	اصطلاح «اراذل‌وواباش» در قوانین کیفری ایران وجود ندارد، اما در گفتمان پلیسی و قضائی اصطلاحی پربسامد است و هرچند مقامات دستگاه قضائی بر لزوم برخورد قاطع و سخت گیرانه با اراذل‌وواباش تأکید کرده‌اند و باوجود به‌کارگیری و استناد گسترده به مفهوم اراذل‌وواباش در گفتمان مقامات قضائی، اما بررسی آراء صادره از دادگاه‌ها در این زمینه بیانگر آن است که اراذل‌وواباش بیشتر در به‌اصطلاح «گردش کار» پرونده‌ها (با ارجاع به گزارش‌های پلیسی) اشاره شده است، اما در نتیجه گیری آراء رفتار، رفتار با این گروه از افراد با عناوین و توصیفات کیفری مانند «محاربه» (موضوع ماده ۲۷۹ قانون مجازات اسلامی)، «قدرت‌نمایی»، «اخاذی» و «تهدید با سلاح»، «اخلال در نظم و آسایش و آرامش عمومی» (موضوع ماده ۶۱۷ و ۶۱۸ قانون تعزیرات مصوب سال ۱۳۷۵) منطبق می‌شود.
ضعف در برآورد عملیاتی و طرح‌ریزی مناسب برای اجرای مأموریت قاطعانه برای مقابله با اراذل‌وواباش	مصاحبه‌شونده ۵	کنترل و به‌ویژه اقدام قاطعانه برای مقابله با اراذل‌وواباش، باید از قبل با برآورد عملیاتی و طرح‌ریزی مناسب برای اجرای مأموریت انجام بشه تا تیم عملیات غافلگیر نشده و با اشراف اطلاعاتی و آگاهی و آمادگی ذهنی و فکری و برآوردی وارد عملیات بشوند لیکن، ضعف در اقدامات پیشینی از سوی فرماندهان موجب ناکامی و شکست تیم عملیاتی می‌شود

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
دانش ناکافی فرماندهان در طرح‌ریزی عملیاتی پیش از اعزام تیم‌های عملیاتی		
ضعف و ناکافی بودن همکاری بین بخش‌های مختلف انتظامی دخیل در طرح مقابله با اراذل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۱۳	با توجه به اینکه اجرای طرح قاطعانه برای مقابله با اراذل‌واوباش به‌تنهایی و با مشارکت یک یگان از جمله پلیس امنیت عمومی امکان‌پذیر نیست لذا در اجرای این طرح استفاده از ظرفیت و امکانات سایر یگان‌ها و واحدهای اجرایی پیش‌بینی شده است اما متأسفانه یکی از آسیب‌های اجرایی این طرح ضعف همکاری و همبستگی لازم بین بخش‌های مختلف انتظامی دخیل در اجرای طرح است که در این زمینه نیاز به برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های خاص می‌باشد و تا زمانی که یگان‌ها به‌صورت جزیره‌ای عمل نموده و هریک به دنبال ثبت کشفیات به نام یگان خود باشند نمی‌توان انتظار مشارکت و همراهی مثبت و باکیفیت سایر نهادها در اجرای طرح باشیم.
ضعف آموزشی و مهارتی کارکنان در استفاده صحیح و بهینه از تجهیزات مقابله‌ای با اراذل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۶	گاهی مشاهده شده که تیم عملیات حتی لوازم و تجهیزات کافی و بازدارنده به همراه نداشته و اگر هم تجهیزات کافی همراه کارکنان بوده، کارکنان آموزش لازم برای استفاده بهینه از تجهیزات ندیده‌اند، اسپری دفاع شخصی در مکان‌های بسته مثل قهوه‌خانه و مکان‌های این‌چنین جواب نمی‌دهد، وقتی نیروی ما ماسک نزده و در فضای بسته اسپری استفاده می‌کنه اول خودش آسیب می‌بینه و حداقل اگر موفق هم بشه خودش هم‌توان ادامه عملیات رو نداره! یا در درگیری‌های جنگل و کوه و فواصل زیاد استفاده از کلت کمری چندان اثربخش نیست و باید اسلحه کلاش به همراه کارکنان باشه لیکن، عدم آگاهی، آموزش ضعیف، برآورد اطلاعاتی و عملیاتی اشتباه و در مجموع سهل‌انگاری باعث شکست عملیات می‌شه

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
ضعف آموزش و مهارت تیمی کارکنان در نحوه برخورد با اراذل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۱	به نظر می‌رسد دوره‌های آموزشی در زمینه تاکتیک‌ها و همکاری‌ها و هماهنگی‌ها به حد کافی برگزار نشده و یا محتوای آموزشی برای کارکنان چندان مؤثر نبوده است، کارکنان از توان جسمانی کافی، روحیه جسورانه مناسب و هماهنگی با یکدیگر حین اجرای عملیات برخوردار نیستند. لذا به جهت تقویت تأثیر طرح لازم است این شاخص یعنی برگزاری دوره‌های آموزشی مفید و اثربخش، متناسب با الزامات طرح مقابله با اراذل‌واوباش توسط مدیران آموزشی پیش‌بینی، برنامه‌ریزی و به اجرا گذاشته شود تا کارکنان ضمن فراگیری آموزش‌های موردنیاز اجرای طرح با به‌کارگیری آموزش‌ها وظایف محوله را به‌درستی انجام داده و طرح از موفقیت و تأثیر بالایی برخوردار باشد.
ضعف توان جسمانی کارکنان حین انجام مأموریت مقابله با اراذل‌واوباش		
ضعف روحیه سلحشوری کارکنان حین انجام مأموریت مقابله با اراذل‌واوباش		
عدم استفاده از دوربین البسه تحویلی در زمان اجرای عملیات مقابله با اراذل‌واوباش توسط برخی کارکنان	مصاحبه‌شونده ۱۷	الحمدالله در ماه‌های اخیر، بسیاری از کارکنان به دوربین البسه مجهز شدن اما عدم استفاده از دوربین البسه تحویلی در زمان اجرای عملیات باعث شده در خاتمه عملیات مشکلات زیادی برای کارکنان ایجاد بشه و کارکنان متهم به عدم رعایت قانون به‌کارگیری سلاح یا تندروی و افراط و حتی کاهلی و سستی بشوند که استفاده از دوربین می‌تونه تمام این حواشی رو از بین ببره! یا برخی کارکنان از جلیقه ضدگلوله به بهانه گرما و شرجی بودن هوا یا با این توجیه که تحرک و سرعت عمل ما رو کم می‌کنه استفاده نمی‌کنند و با اولین شلیک از سوی اراذل‌واوباش متأسفانه نیروی عملیاتی ما زمین‌گیر میشه!
استفاده نکردن برخی کارکنان انتظامی از جلیقه ضدگلوله	مصاحبه‌شونده ۸	به جهت بالا بردن تأثیر طرح در مقابله با اراذل‌واوباش لازم است که میزان بهره‌گیری کارکنان مجری طرح از تجهیزات متناسب و پیشرفته و شیوه و شگردهای نوین مقابله بایستی افزایش پیدا کند و آنان ضمن برخورداری از تجهیزات موردنیاز اجرای طرح مقابله با اراذل‌واوباش اعم از خودرو و سلاح و تجهیزات با آخرین شیوه و شگردهای اراذل‌واوباش
عدم به‌کارگیری تجهیزات مدرن در اجرای طرح مبارزه با اراذل‌واوباش		

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
		آشنا شده و با به‌کارگیری تجهیزات در مقابل ارادل‌واوباش تسلط و برتری یابند و نهایتاً در مقابله با ارادل‌واوباش اثرگذاری و موفقیت بالایی را شاهد باشیم.
کمبود نیروی انسانی مجرب و کارآمد در اجرای قرارگاه	مصاحبه‌شونده ۵	آنچه در این حوزه مهم است، استفاده از نیروهای باتجربه و با اشتیاق و علاقه‌مند به اجرای مأموریت می‌باشد که این مهم تنها از طریق ایجاد مشوق‌های لازم مادی و معنوی میسر می‌گردد که متأسفانه در اجرای طرح مقابله با ارادل‌واوباش مشوق‌های خاصی برای افراد فعال در نظر گرفته نشده است و مانند طرح‌های کشف مواد مخدر و ... تشویقی منظور نمی‌شود.
نامتناسب بودن تشویق‌های مادی و معنوی در طرح‌های مقابله با ارادل‌واوباش در قیاس با طرح کشفیات مواد مخدر و کالا		
عدم توجه به حمایت قضائی و تأمین امنیت کارکنان درگیر در طرح با توجه به تهدیدات ارادل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۴	در بررسی دغدغه کارکنان درگیر در اجرای طرح‌های مقابله‌ای ارادل‌واوباش به‌ویژه پس از تشکیل قرارگاه مقابله با ارادل‌واوباش در سطح استان گلستان اکثر کارکنان از فشار مضاعف از بالا بر کارکنان برای برخورد با ارادل بدون هیچ‌گونه حمایت قضائی و امنیتی خود و خانواده از سوی ارادل‌واوباش شاکي و ناراضی هستند.
مشخص بودن زمان اجرای طرح و احتمال لو رفتن موضوع و زمان اجرای طرح	مصاحبه‌شونده ۱۰	با توجه به اینکه زمان اجرای طرح مبارزه با ارادل‌واوباش به‌صورت متمرکز و از طریق مرکز اعلام می‌گردد لذا چند روز پیش از برگزاری طرح به همه واحدها اعلام می‌گردد که این امر می‌تواند باعث کاهش ضریب حفاظتی و لو رفتن زمان اجرای طرح و در نتیجه عدم موفقیت اجرای طرح در اهداف پیش‌بینی شده گردد.
عدم توجه به نتایج ناخواسته برنامه‌های پیشگیرانه اجرای طرح مقابله با ارادل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۱۵	یکی از آسیب‌های جدی اجرای طرح مقابله با ارادل‌واوباش طرد گروه‌های هدف از فضای شهری به‌واسطه عمل قه‌ری است. بیشتر طرح‌های پلیسی و کیفری با طرد اجتماعی گروه‌های خاصی همواره است و شیوه‌های طردکننده جز شیوه‌های اصلی برنامه‌های انتظامی و کیفری است. زیرا در این برنامه‌ها گروه‌هایی به‌عنوان هدف انتخاب می‌شوند و طرح در فضای عمومی در خصوص آن‌ها به اجرا گذاشته می‌شود.
سازمان‌یافتگی مجرمان و در پی آن سازمان‌یافتگی جرم	مصاحبه‌شونده ۲	اجرای طرح مقابله با ارادل‌واوباش با تأکید بر قرارگاه تشکیل‌شده و سطح‌بندی ارادل منجر به تغییر جرائم از حالت

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
		فردی به حالت سازمان‌یافته می‌شود زیرا با تشکیل گروه، سرمایه‌های درون‌گروهی تقویت می‌شود. مجرمان هم مانند افراد عادی دست به حسابگری و مقایسه سود و زیان می‌زنند. در این فرایند درمی‌یابند تا زمانی که به‌صورت واحدهای تک افتاده هستند نمی‌توانند از حق خود دفاع کنند. سازمان‌یافتگی مجرمان منجر به سازمان‌یافتگی جرم می‌شود. در این صورت، علاوه بر اینکه مجرمان اعمال مجرمانه قبلی خود را انجام می‌دهند به دلیل شکل‌گیری سرمایه درون‌گروهی به‌سوی جرائم دیگری هم سوق پیدا می‌کنند. مانند: گرایش اراذل‌واوباش به خرید و فروش سلاح، مواد مخدر، قاچاق انسان، قاچاق کالا و ...
عدم اختصاص بودجه و اعتبار مناسب در راستای ایجاد یک قرارگاه و اجرای مطلوب دستورالعمل آن	مصاحبه‌شونده ۷	با توجه به اینکه بنده خودم به‌عنوان کارشناس این حوزه در قبل از اعلام قرارگاه و اجرای طرح‌ها و همچنین پس از اعلام دستورالعمل قرارگاه در این حوزه فعالیت داشتم تنها اختلاف قبل و بعد از قرارگاه یکی عنوان‌گذاری برای قرارگاه مقابله با اراذل‌واوباش بود و دیگری تشکیل جلسات قرارگاه و دیگر هیچ تغییر و تحولی در ایجاد ساختار قرارگاه، تقویت نیروی انسانی، اختصاص بودجه، طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی جدید، پیوسته‌ای اجتماعی - عملیاتی و حتی تعاملی و ... ندیدم و فقط توقعات و انتظارات یک قرارگاه بدون اختصاص هیچ‌گونه امکانات ساختاری ایجاد شده است.
ضعف در استفاده از ظرفیت سایر نهادها در اجرای طرح مبارزه با اراذل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۳	در اجرای اکثر طرح‌های مقابله با اراذل‌واوباش تنها کارکنان انتظامی با محوریت کارکنان پاوا و کلانتری‌ها و نهایتاً کارکنان یگان امداد دخیل هستند و به‌طور آشکار ضعف همکاری سایر سازمان‌های دخیل را می‌توان دید. این در حالی است که برای پیشگیری و مقابله با جرم و ریشه‌کن کردن این معضل اجتماعی و امنیتی نیاز به همکاری و هماهنگی سازمان‌های مختلف مسئول در این زمینه می‌باشد و پلیس به‌تنهایی قادر به مقابله و پیشگیری در حد انتظار مردم نیست.
هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی طرح برای ناجا و نظام عدالت کیفری	مصاحبه‌شونده ۱۴	در بخش هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی طرح می‌توان به سه مورد شامل افزایش تعداد زندانیان، کاهش مشروعیت پلیس، شائبه قدرت‌نمایی اشاره نمود چراکه یکی از تبعات اجرای طرح‌های ضربتی مبتنی بر عدالت کیفری افزایش تعداد زندانی‌هاست و همان‌طور که می‌دانیم نگهداری زندانیان به

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
		<p>لحاظ اقتصادی به‌شدت هزینه‌بر است. از طرفی از آنجایی‌که بسیاری از اراذل و اوباش دارای سوابق کیفری متعدد می‌باشند و پس از دستگیری در طرح‌های ضربتی بعد از مدت کوتاهی آزاد و به محله‌های خود برمی‌گردند مردم محلی دیدگاه‌های منفی به عملکرد صحیح پلیس پیدا می‌کنند و حتی گاهی قضات از فرماندهی انتظامی به‌صورت شفاهی و باهدف کاهش تعداد زندانیان، تقاضای سهل‌گیری در مقابله با اراذل و اوباش را دارند.</p>
<p>عدم مشارکت دادن کارکنان در ارائه پیشنهادهای و تصمیم‌گیری مربوط به طرح مقابله با اراذل و اوباش</p>	<p>مصاحبه‌شونده ۹</p>	<p>در اجرای طرح مقابله با اراذل و پاک‌سازی نقاط آلوده می‌بایست در تهیه و تنظیم و برنامه‌ریزی طرح و اجرای آن مشارکت کارکنان در ارائه پیشنهادهای و تصمیم‌سازی به‌خوبی در نظر گرفته شود و از نظر مدیران مهم تلقی شود. از نظرات و پیشنهادهای سازنده کارکنان مجری طرح که تجربیات خوبی هم دارند استفاده شود و به‌نوعی با استفاده از سبک مدیریت مشارکتی کارکنان را در امور مربوط به طرح مشارکت داده و از آنجاکه کارکنان در تصمیم‌گیری مدیران مؤثر بوده‌اند. بیشتر احساس مسئولیت نموده و باروحیه و انگیزه بالاتری امور محوله را انجام داده و در نتیجه طرح انجام‌شده از نتایج خوبی برخوردار خواهد بود.</p>
<p>کاهش میزان علاقه کارکنان به مشارکت در تداوم طرح مقابله با اراذل و اوباش</p>	<p>مصاحبه‌شونده ۱۶</p>	<p>به نظر می‌رسد که جهت تقویت تأثیر طرح لازم است که میزان علاقه‌مندی و رضایت کارکنان مجری طرح به مشارکت در تداوم طرح مقابله‌ای بایستی به‌طور جدی تری در نظر گرفته شود زیرا علاقه و اشتیاق کارکنان مجری طرح به شرکت در آن موجب افزایش انگیزه انجام کار در آنان شده، کارها و امور محوله با جدیت بیشتر انجام می‌شود. باید به میزان رضایتمندی کارکنان در اجرای طرح اهمیت داده شود. به جهت تقویت و بالا رفتن میزان تأثیر طرح می‌بایست میزان رضایتمندی کارکنان از اجرای طرح توسط مدیران یگان‌های مختلف انتظامی و اطلاعاتی به‌طور جدی تری اهمیت داده شود تا کارکنان با اشتیاق بیشتر در طرح شرکت و نسبت به انجام وظایف محوله اهتمام جدی داشته و اثربخشی بالایی در پیشبرد اهداف قرارگاه داشته باشند.</p>

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
<p>استفاده از کارکنان فاقد مهارت‌های تکنیکی و تاکتیکی در اجرای طرح کنترل اراذل‌واوباش از سوی فرماندهان</p>	<p>مصاحبه‌شونده ۱۱</p>	<p>گاهی به دلایل مختلف از کارکنانی بامهارت ناکافی یا دارای مهارت‌های دیگری غیر از مهارت در کنترل اراذل‌واوباش استفاده می‌شود و همین امر موجب تحمیل تلفات، شکست مأموریت یگانی و ناکامی در مقابله با اراذل‌واوباش می‌شود و گاهی یک نیرو در کشف مواد مخدر، کشف سرقت و حتی جلب و بازداشت متهمان مالی و کلاه‌برداران دارای تجربه و توانمندی است اما به‌هیچ‌وجه از شجاعت کافی برای درگیری با اراذل‌واوباش برخوردار نیست و فرماندهان باید به آمادگی قبلی، روحیه شجاعت کارکنان و انگیزه آنان برای حضور در طرح‌های مقابله با اراذل‌واوباش توجه کنند.</p>
<p>استفاده از کارکنان فاقد روحیه سلحشوری و آمادگی‌های ذهنی و جسمانی در اجرای طرح کنترل اراذل‌واوباش از سوی فرماندهان</p>		<p>با توجه به اجرای طرح‌های مختلف از جمله طرح امنیت اجتماعی، طرح جمع‌آوری سلاح و مهمات، طرح پاک‌سازی نقاط آلوده، طرح سرقت و ... در کنار طرح اراذل‌واوباش به‌صورت مستمر و به‌کارگیری کارکنان در این طرح‌ها بدون در نظر گرفتن هرگونه افزایش امکانات و تسهیلات و ... موجب نوعی کاهش انگیزه در بین کارکنان گردیده است. باید به میزان رضایتمندی کارکنان در اجرای طرح اهمیت داده شود به جهت تقویت و بالا رفتن تأثیر طرح می‌بایست میزان رضایتمندی کارکنان از اجرای طرح توسط مدیران یگان‌های مختلف انتظامی و اطلاعاتی به‌طورجدی تری اهمیت داده شود تا کارکنان با اشتیاق بیشتر در طرح شرکت و نسبت به انجام وظایف محوله اهتمام جدی داشته و اثربخشی بالایی در پیشبرد اهداف قرارگاه داشته باشند.</p>
<p>آسیب‌هایی با مضمون و انگاره ترویج خشونت ناشی از اجرای برخی مأموریت‌های مقابله با</p>	<p>مصاحبه‌شونده ۱۳</p>	<p>در طرح‌های ضربتی مانند طرح مقابله با اراذل‌واوباش، ممکن است با توجه به جرائم مختلفی که از سوی این افراد صورت گرفته و همچنین مقاومت آن‌ها در برابر مأمورین باعث</p>

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
اراذل‌واوباش		برخورد شدید مأمورین با اراذل‌واوباش دستگیرشده شود که انتشار این موضوع در سطح جامعه، به نظر برخی از کارشناسان امر، موجب ترویج خشونت در جامعه می‌شود.
عدم تناسب بین روحیه سلحشوری و توانمندی جسمانی کارکنان پلیس با اراذل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۴	اراذل‌واوباش عمدتاً افرادی تنومند، شجاع و خودسر و دارای روحیه سلحشوری و ناترسی بوده و به‌ویژه در هنگامی که با یکدیگر و منسجم هستند، اقدامات دستگیری و مهار آنان امری بسیار خطرناک می‌شود، در این راستا استفاده از کارکنان کلانتری‌ها که معمولاً جوانانی جوان، دارای روحیه آرام و معنوی هستند و استفاده از این کارکنان در اجرای طرح‌های کنترل اراذل‌واوباش با موفقیت اندک مواجه بوده و باید در انتخاب تیم‌های کنترل اراذل‌واوباش این مسائل هم در نظر گرفته شود
عدم وجود طرح‌های پیشگیرانه کنترلی و اتکا به روش‌های قهری مقابله‌ای	مصاحبه‌شونده ۱۲	اگرچه در خصوص پیشگیری از جرم به‌صورت اعم و پیشگیری از جرائم اراذل‌واوباش و یا کنترل آنان در سال‌های اخیر مسائل و مطالبی مطرح شده است، اما همچون دیگر طرح‌های ارتقا امنیت اجتماعی مانند طرح مقابله با معتادان متجاهر و ...، به دلیل عدم اهتمام دیگر سازمان‌های ذی‌ربط شاهد خروجی و اثربخشی مناسب طرح نیستیم و فرماندهی انتظامی به‌تنهایی نمی‌تواند اراذل‌واوباش را از منظر پیشگیری و هدایت، کنترل کند و متأسفانه به دلیل عدم اجرای طرح‌های پیشگیرانه، یگان‌های انتظامی همان مقابله قهری را در دستور کار قرار داده‌اند
مسئولیت‌گریزی سازمان‌ها و نهادهای حاضر در طرح‌های پیشگیرانه کنترل اراذل‌واوباش		
فقدان توجه به سناریوهای تمرینی در یگان‌های انتظامی استان گلستان	مصاحبه‌شونده ۸	در سال‌های اخیر، انجام سناریونویسی عملیاتی برای هرگونه اقدامات نظامی و انتظامی موضوع مهمی تلقی می‌شود، اما در یگان‌های انتظامی هیچ‌گونه سناریوی تمرینی برای مقابله و کنترل اراذل‌واوباش وجود ندارد! همین موضوع باعث غافلگیری کارکنان حین اجرای طرح‌های کنترلی، ضعف‌های آموزشی و مهارتی، ناهماهنگی‌های تیمی و در مجموع شکست سازمانی می‌شود

مضمون پایه‌ای	مصاحبه‌شونده	نقل قول
کاهش رویکرد آموزشی فرماندهان در اقدامات پیشگیرانه تعاملی باهدف کنترل ارادل‌واوباش	مصاحبه‌شونده ۱۶	در گذشته، فرماندهان انتظامی یک شهر، یک پاسگاه و یک کلانتری به دلایل مختلفی مانند نرخ پایین جمعیت یک منطقه، نرخ پایین جرائم، شهیر بودن ارادل‌واوباش و مجرمان و فعالیت شبانه‌روزی و اشرافیت کامل فرماندهان انتظامی، تمام ارادل‌واوباش در یگان‌ها دارای پرونده بودن و یا فرماندهان و کارکنان قدیمی یک یگان تمام ارادل‌واوباش منطقه استحضاطی‌شان رو می‌شناختن، اما در سال‌های اخیر به دلایل مختلف مانند افزایش جمعیت، تعدد و تنوع جرائم و تکرر ارادل‌واوباش و گاهی کوتاهی همکاران انتظامی، فرماندهان یک حوزه اشرافیتی بر ارادل‌واوباش ندارن، در گذشته فرماندهان ارادل‌واوباش رو می‌خواستن و با اونها صحبت می‌کردن، ارادل‌واوباش نقش لوطی و امنیه یک منطقه رو ایفا می‌کردن، اما در سال‌های اخیر شاهد اون روند قدیم نیستیم و همین بحران آفرین شده!
کاهش اشراف شناختی ناشی از تعدد جرائم و تغییر رویکرد مدیریتی فرماندهان و کارکنان یگان‌ها از ارادل‌واوباش حوزه استحضاطی‌شان		

بر اساس داده‌های جدول (۵-۴)، مبتنی بر آسیب‌شناسی اقدامات مدیریتی انتظامی در کنترل ارادل‌واوباش در سطح استان گلستان در چندین حوزه اقدامات آموزشی، اقدامات مدیریتی، اقدامات اطلاعاتی و اقدامات عملیاتی و اقدامات برون‌سازمانی قابل احصاء بود؛ آسیب‌هایی که برخی از آن‌ها ناشی از کمبودها و محدودیت‌های سازمانی و برخی ناشی از ضعف عملکردی فرماندهان، مدیران و کارکنان و بعضی نیز ناشی از وجود ساختارهای غلط در زیرساخت‌های دولتی است. در مجموع نقل‌قول‌های به دست آمده از مصاحبه‌شونده‌ها شامل ۳۶ نقل از ۱۷ فرد مصاحبه‌شونده بود، که حاوی ۲۹ هزار و ۹۹۹ کلمه (بیست‌ونه هزار و نه صد و نودونه) کلمه محاسبه شد.

۴-۲-۲- تفسیر مضامین پایه‌ای به مضامین فراگیر

پس از دست یافتن به مضامین پایه‌ای اکنون نوبت آن می‌رسد که مضامین سازمان‌یافته و مضامین فراگیر با توجه به مضامین پایه‌ای انتزاع شوند.

در این مرحله از تحلیل مضمونی سعی شد با سازمان‌دهی مجدد مضامین اولیه یا همان مضامین پایه‌ای به مضامین انتزاع‌تری نائل شویم؛ تا ما را به مضامینی اصلی‌تر، جامع‌تر و فراگیرتر رهنمون شوند؛ درنهایت بر مبنای مضامین پایه‌ای مستخرج از مصاحبه‌های عمیق انجام‌شده با جامعه خبرگانی و نخبگانی که از فرماندهان و مدیران ارشد انتظامی استان گلستان بوده‌اند؛ پس از سازمان‌دهی این مضامین، مضمون‌هایی همچون؛

«آسیب‌های بخش اقدامات آموزشی»، «آسیب‌های حوزه اقدامات مدیریتی»، «آسیب‌های حوزه اقدامات اطلاعاتی و «آسیب‌های حوزه اقدامات عملیاتی» و درنهایت برخی آسیب‌های حوزه برون‌سازمانی و خارج از اختیارات مدیریت انتظامی احصاء و صورت‌بندی شد که در قالب آسیب‌های اقدامات مدیریتی انتظامی در کنترل اراذل‌و‌واباش در سطح استان گلستان به‌عنوان مضامین فراگیر آسیب‌شناسی اقدامات مدیریتی انتظامی در کنترل اراذل‌و‌واباش در سطح استان گلستان احصاء شد. تفسیر مضمون پایه‌ای به مضامین سازمان دهنده و مضامین فراگیر در ادامه آمده است:

تفسیر مضامین پایه‌ای به مضامین سازمان دهنده و مضامین فراگیر

در این مرحله پس از استخراج مضامین پایه‌ای از بتن مصاحبه‌ها، مضامین سازمان دهنده و در ادامه مضمون فراگیر شناسایی شده‌اند؛

جدول ۳- تفسیر مضامین پایه‌ای به مضامین سازمان دهنده و مضامین فراگیر

مضمون پایه‌ای	مضامین سازمان دهنده	مضمون فراگیر
پیش‌بینی ناپذیری اقدامات مجرمانه اراذل‌و‌واباش از نظر زمانی و مکانی	پیش‌بینی ناپذیری اقدامات اراذل‌و‌واباش	آسیب اطلاعاتی
برخورداری اراذل‌و‌واباش از حمایت‌های قومی-جغرافیایی و حتی مذهبی در برخی شهرستان‌های استان گلستان	حمایت‌های قومی-جغرافیایی و مذهبی از اراذل‌و‌واباش	آسیب برون‌سازمانی و مدیریتی
ناکافی بودن ظرفیت نیروی انسانی و تجهیزاتی برخی فرماندهی انتظامی شهرستان‌های گلستان برای مقابله اثربخش و قاطعانه با اراذل‌و‌واباش	ضعف کمی نیروی انسانی و تجهیزاتی	آسیب مدیریتی
گستاخی و جری شدن اراذل‌و‌واباش ناشی از کاهش اقتدار و قدرت پلیس	گستاخی و جری شدن اراذل‌و‌واباش	آسیب مدیریتی
	کاهش اقتدار و قدرت پلیس	
وجود ابهامات مختلف در خصوص اراذل‌و‌واباش نوپدید	اراذل‌و‌واباش نوپدید	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
ضعف در شناسنامه‌دار کردن و رصد پایش دقیق اراذل‌و‌واباش از سوی مراجع ذی‌ربط انتظامی-امنیتی	ضعف در شناسنامه‌دار کردن اراذل‌و‌واباش	آسیب مدیریتی و اطلاعاتی
	ضعف پایش دقیق اراذل‌و‌واباش	
در اختیار نداشتن تیم‌های واکنش سریع عملیاتی برای رسیدگی به حوادث ناشی از فعالیت اراذل‌و‌واباش در فرماندهی انتظامی شهرستان‌های استان	فقدان تیم‌های واکنش سریع عملیاتی شهرستان‌های استان	آسیب مدیریتی و عملیاتی
فعالیت اراذل‌و‌واباش در فضای مجازی و ابهامات، کمبودها و نواقص قانونی، سازمانی و تجهیزاتی پلیس در کنترل هدفمند و اثربخش اراذل‌و‌واباش	فعالیت اراذل‌و‌واباش در فضای مجازی	آسیب اطلاعاتی-مدیریتی و برون‌سازمانی

مضمون پایه‌ای	مضامین سازمان دهنده	مضمون فراگیر
اجرای هم‌زمان چند طرح و فرسوده‌شدن کارکنان ناشی از تعدد طرح‌های مختلف امنیت اجتماعی	اجرای هم‌زمان چند طرح و فرسوده‌شدن کارکنان	آسیب مدیریتی و عملیاتی
عدم وجود اشراف اطلاعاتی و پشتیبانی اطلاعاتی در مناطقی که طرح کنترل و مقابله با اراذل و اوباش اجرا می‌شود	ضعف اشراف اطلاعاتی	آسیب مدیریتی و اطلاعاتی
	ضعف پشتیبانی اطلاعاتی	
وجود خلأ قانونی در رابطه با عنوان اراذل و اوباش و برخورد با آنان و ناکافی بودن سطح بازدارندگی قوانین مجازات اسلامی در تعزیر و محکومیت اراذل و اوباش	خلأ قانونی در برخورد اراذل و اوباش	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
	ضعف بازدارندگی قوانین مجازات اسلامی	
تساهل و تسامح برخی قضات در برخورد قاطعانه و بازدارنده با اراذل و اوباش	تساهل و تسامح برخی قضات	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
ضعف آموزشی فرماندهان در هدایت و رهبری تیم عملیات مقابله با اراذل و اوباش	ضعف فرماندهان در هدایت و رهبری	آموزشی
ضعف عملکردی ناشی از سهل‌انگاری، تراکم و حجم کار و فرماندهان در هدایت و رهبری تیم عملیات مقابله با اراذل و اوباش	ضعف عملکردی فرماندهان در هدایت و رهبری تیم عملیات	آسیب مدیریتی و عملیاتی
استفاده از بانک اطلاعاتی سایر دستگاه‌ها و ثبت افراد دستگیرشده توسط سایر دستگاه‌ها در سامانه اراذل و اوباش با توجه به اختلاف‌نظر در شاخص‌های تعریف‌شده از اراذل	ضعف در استفاده از بانک اطلاعاتی سایر دستگاه‌ها	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
	اختلاف‌نظر انتظامی با دیگر سازمان‌ها در شاخص‌های تعریف‌شده از اراذل	
افزایش کمی اجرای طرح‌های مبارزه با اراذل و اوباش پس از تشکیل قرارگاه مقابله با اراذل و اوباش در استان گلستان	افزایش کمی اجرای طرح‌های مبارزه با اراذل و اوباش	آسیب مدیریتی و عملیاتی
عدم وجود تعریف مشترک و واحد از اراذل و اوباش در بین دستگاه‌های قضائی	فقدان تعریف واحد از اراذل و اوباش در بین قضات	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
ضعف تساهلی فرماندهان در برآورد عملیاتی و طرح‌ریزی مناسب برای اجرای مأموریت قاطعانه برای مقابله با اراذل و اوباش	تساهل فرماندهان در برآورد عملیاتی و طرح‌ریزی مناسب	آسیب مدیریتی و عملیاتی

مضمون پایه‌ای	مضامین سازمان دهنده	مضمون فراگیر
دانش ناکافی فرماندهان در طرح‌ریزی عملیاتی از اعزام تیم‌های عملیاتی	ضعف فرماندهان در طرح‌ریزی عملیاتی	آموزشی
ضعف و ناکافی بودن همکاری بین بخش‌های مختلف انتظامی دخیل در طرح مقابله با ارادل‌واوباش	ضعف همکاری بین بخشی یگان‌های انتظامی	آسیب مدیریتی
ضعف آموزشی و مهارتی کارکنان در استفاده صحیح و بهینه از تجهیزات مقابله‌ای با ارادل‌واوباش	ضعف کارکنان در استفاده از تجهیزات	آموزشی
ضعف آموزش و مهارت تیمی کارکنان در نحوه برخورد با ارادل‌واوباش	ضعف تاکتیکی کارکنان	آموزشی
ضعف توان جسمانی کارکنان حین انجام مأموریت مقابله با ارادل‌واوباش	ضعف توان جسمانی کارکنان	آموزشی
ضعف روحیه سلحشوری کارکنان حین انجام مأموریت مقابله با ارادل‌واوباش	ضعف روحیه سلحشوری کارکنان	آموزشی
عدم استفاده از دوربین البسه تحویلی در زمان اجرای عملیات مقابله با ارادل‌واوباش توسط برخی کارکنان	کمبود و عدم استفاده از دوربین البنه تحویلی	آسیب مدیریتی
استفاده نکردن برخی کارکنان انتظامی از جلیقه ضدگلوله	کمبود و عدم استفاده از جلیقه ضدگلوله	آسیب مدیریتی و آموزشی
عدم به‌کارگیری تجهیزات مدرن در اجرای طرح مبارزه با ارادل‌واوباش	عدم به‌کارگیری تجهیزات مدرن	آسیب مدیریتی
کمبود نیروی انسانی مجرب و کارآمد در اجرای قرارگاه	کمبود نیروی انسانی مجرب و کارآمد	آسیب مدیریتی و آموزشی
نامتناسب بودن تشویق‌های مادی و معنوی در طرح‌های مقابله با ارادل‌واوباش در قیاس با طرح کشفیات مواد مخدر و کالا	نامتناسب بودن تشویق‌های مادی و معنوی	آسیب مدیریتی
عدم توجه به حمایت قضائی و تأمین امنیت کارکنان درگیر در طرح با توجه به تهدیدات ارادل‌واوباش	عدم توجه به حمایت قضائی و تأمین امنیت کارکنان	آسیب مدیریتی
مشخص بودن زمان اجرای طرح و احتمال لو رفتن موضوع و زمان اجرای طرح	احتمال لو رفتن اجرای طرح‌ها	آسیب مدیریتی و اطلاعاتی
عدم توجه به نتایج ناخواسته برنامه‌های پیشگیرانه اجرای طرح مقابله با ارادل‌واوباش	ضعف برنامه‌های پیشگیرانه	آسیب مدیریتی
سازمان‌یافتگی مجرمان و در پی آن سازمان‌یافتگی جرم	سازمان‌یافتگی مجرمان سازمان‌یافتگی جرم	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی

مضمون پایه‌ای	مضامین سازمان دهنده	مضمون فراگیر
عدم اختصاص بودجه و اعتبار مناسب در راستای ایجاد یک قرارگاه و اجرای مطلوب دستورالعمل آن	ضعف اختصاص بودجه و اعتبار مناسب	آسیب مدیریتی
ضعف در استفاده از ظرفیت سایر نهادها در پیشگیری، کنترل و اجرای طرح مبارزه با اراذل و اوباش	ضعف در اقدامات پیشگیرانه تعاملی با سازمان‌ها	آموزشی
هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی طرح برای ناجا و نظام عدالت کیفری	هزینه‌های اجتماعی و اقتصادی کنترل اراذل و اوباش	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
عدم مشارکت دادن کارکنان در ارائه پیشنهادهای و تصمیم‌گیری مربوط به طرح مقابله با اراذل و اوباش	عدم مشارکت دادن کارکنان در تصمیم‌گیری‌ها	آسیب مدیریتی
کاهش میزان علاقه کارکنان به مشارکت در تداوم طرح مقابله با اراذل و اوباش	کاهش میزان علاقه کارکنان به مشارکت	آسیب مدیریتی و آموزشی
استفاده از کارکنان فاقد مهارت‌های تکنیکی و تاکتیکی در اجرای طرح کنترل اراذل و اوباش از سوی فرماندهان	استفاده از کارکنان فاقد مهارت‌های تکنیکی	آسیب مدیریتی و آموزشی
	استفاده از کارکنان فاقد مهارت‌های تاکتیکی	
استفاده از کارکنان فاقد روحیه سلحشوری و آمادگی‌های ذهنی و جسمانی در اجرای طرح کنترل اراذل و اوباش از سوی فرماندهان	استفاده از کارکنان فاقد روحیه سلحشوری	آسیب مدیریتی و آموزشی
	استفاده از کارکنان فاقد آمادگی‌های جسمانی	
عدم انگیزه کافی در کارکنان شرکت‌کننده در طرح	عدم انگیزه کافی در کارکنان	آسیب مدیریتی
آسیب‌هایی با مضمون و انگاره ترویج خشونت ناشی از اجرای برخی مأموریت‌های مقابله با اراذل و اوباش	وجود انگاره ترویج خشونت	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
عدم تناسب بین روحیه سلحشوری و توانمندی جسمانی کارکنان پلیس با اراذل و اوباش	ضعف روحیه سلحشوری و توانمندی جسمانی کارکنان	آسیب مدیریتی و آموزشی
عدم وجود طرح‌های پیشگیرانه کنترلی و اتکا به روش‌های قهری مقابله‌ای	عدم وجود طرح‌های پیشگیرانه کنترلی	آسیب مدیریتی و آموزشی
مسئولیت‌گریزی سازمان‌ها و نهادهای حاضر در طرح‌های پیشگیرانه کنترل اراذل و اوباش	مسئولیت‌گریزی سازمان‌ها و نهادهای	آسیب مدیریتی و برون‌سازمانی
فقدان توجه به سناریوهای تمرینی در یگان‌های انتظامی استان گلستان	فقدان سناریوهای تمرینی	آموزشی
کاهش رویکرد آموزشی فرماندهان در اقدامات	ضعف در اقدامات پیشگیرانه	آموزشی

مضمون پایه‌ای	مضامین سازمان دهنده	مضمون فراگیر
پیشگیرانه تعاملی باهدف کنترل اراذل‌واوباش	تعاملی کنترل اراذل‌واوباش	
کاهش اشراف شناختی ناشی از تعدد جرائم و تغییر رویکرد مدیریتی فرماندهان و کارکنان یگان‌ها از اراذل‌واوباش حوزه استحفاظی‌شان	کاهش اشراف شناختی ناشی فرماندهان	آسیب مدیریتی

بر اساس داده‌های جدول (۴)، تفسیر مضامین پایه‌ای به مضمون سازمان دهنده و مضمون فراگیر آسیب‌های اقدامات کنترل اراذل‌واوباش در سطح استان گلستان، مشتمل بر ۵۶ مضمون سازمان دهنده بوده است؛ مبتنی بر مضامین سازمان دهنده، مضامین فراگیر نیز احصاء و صورت‌بندی شد، برخی مضامین سازمان دهنده در دایره مضامین فراگیر مختلف قرار گرفتند که این موضوع ناشی از تابعیت و تأثیرپذیری برخی آسیب‌ها از عملکرد حوزه‌های مختلف است. بدین‌صورت که به‌عنوان مثال اجرای هم‌زمان چند طرح و فرسوده‌شدن کارکنان ضمن اینکه ناشی از ضعف مدیریتی است، یک آسیب عملیاتی نیز محسوب می‌شود.

درمجموع بر اساس بررسی دقیق به عمل آمده، تعداد ۱۶ مضمون مربوط به آسیب‌های اقدامات آموزشی، ۳۹ مضمون ناشی از اقدامات مدیریتی، ۵ مضمون در حوزه اقدامات اطلاعاتی و ۵ مضمون در حوزه اقدامات عملیاتی و همچنین ۱۱ مضمون در حوزه آسیب‌های برون‌سازمانی صورت‌بندی شده‌اند.

آسیب‌های اطلاعاتی شامل گزاره‌هایی مانند: پیش‌بینی‌ناپذیری اقدامات اراذل‌واوباش، ضعف پایش دقیق اراذل‌واوباش، فعالیت اراذل‌واوباش در فضای مجازی، ضعف اشراف اطلاعاتی، ضعف پشتیبانی اطلاعاتی و احتمال لو رفتن اجرای طرح‌ها بوده‌اند.

آسیب‌های مدیریتی شامل گزاره‌هایی مانند: ضعف کمی نیروی انسانی و تجهیزاتی، گستاخی و جری شدن اراذل‌واوباش، کاهش اقتدار و قدرت پلیس، ضعف همکاری بین بخشی یگان‌های انتظامی، کمبود و عدم استفاده از دوربین البسه تحویلی، عدم به‌کارگیری تجهیزات مدرن، نامتناسب بودن تشویق‌های مادی و معنوی، عدم توجه به حمایت قضائی و تأمین امنیت کارکنان، ضعف برنامه‌های پیشگیرانه، ضعف اختصاص بودجه و اعتبار مناسب، عدم مشارکت دادن کارکنان در تصمیم‌گیری‌ها، عدم انگیزه کافی در کارکنان و کاهش اشراف شناختی ناشی فرماندهان بودند.

آسیب‌های آموزشی مشتمل بر گزاره‌هایی همچون: ضعف فرماندهان در هدایت و رهبری، ضعف فرماندهان در طرح‌ریزی عملیاتی، ضعف کارکنان در استفاده از تجهیزات، ضعف تاکتیکی کارکنان، ضعف توان جسمانی کارکنان، ضعف روحیه سلحشوری کارکنان، عدم استفاده از جلیقه ضدگلوله و ضعف در اقدامات پیشگیرانه تعاملی با سازمان‌ها و فقدان سناریوهای تمرینی و ضعف در اقدامات پیشگیرانه تعاملی کنترل اراذل‌واوباش هستند.

آسیب‌های عملیاتی نیز مشتمل بر گزاره‌هایی همچون: اجرای هم‌زمان چند طرح و فرسوده‌شدن کارکنان، هدایت و رهبری تیم عملیات، افزایش کمی اجرای طرح‌های مبارزه با اراذل‌واوباش و تساهل فرماندهان در برآورد عملیاتی و طرح‌ریزی مناسب بودند.

یکی از نکات مهم در بررسی آسیب‌های احصاء شده، همپوشانی علل تأثیرگذار بر شکل‌گیری آسیب‌هاست به طوری‌که بسیاری از آسیب‌ها ضمن اینکه متأثر از اقدامات مدیریتی هستند، اقدامات آموزشی ضعیف را نیز می‌توان به آن‌ها نسبت داد؛ برخی آسیب‌ها نیز ضمن آن‌که دارای منشأ برون‌سازمانی هستند، اقدامات مدیریتی را نیز در شکل‌گیری و گسترش آن‌ها نمی‌توان بی‌تأثیر دانست. و این موضوع مبین چندوجهی بودن پدیده‌های سازمانی است. درمجموع یافته‌ها نشان داد؛ آسیب‌های اقدامات کنترل اراذل‌واوباش در سطح استان گلستان در حوزه‌هایی مانند اقدامات مدیریتی، اقدامات اطلاعاتی، اقدامات عملیاتی، اقدامات آموزشی و اقدامات برون‌سازمانی قابل صورت‌بندی و تفکیک هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های تحقیق نشان داد؛ آسیب‌شناسی اقدامات مدیریت انتظامی در کنترل اراذل‌واوباش در سطح استان گلستان در چندین حوزه اقدامات آموزشی، اقدامات مدیریتی، اقدامات اطلاعاتی و اقدامات عملیاتی و اقدامات برون‌سازمانی قابل احصاء بود؛ و در مجموع می‌توان اقدامات آموزشی، اقدامات مدیریتی، اقدامات اطلاعاتی و اقدامات عملیاتی را در زمره آسیب‌های حوزه درون‌سازمانی جای داد و آسیب‌های برون‌سازمانی را نیز به‌عنوان آسیب‌های محیطی در نظر گرفت. آسیب‌هایی که برخی از آن‌ها ناشی از کمبودها و محدودیت‌های سازمانی و برخی ناشی از ضعف عملکردی فرماندهان، مدیران و کارکنان و بعضی نیز ناشی از وجود ساختارهای غلط در قوانین و مقررات، باورهای غلط جامعه و خارج از اختیار و اراده فرماندهان و مدیران انتظامی است.

در تبیین یافته‌های آسیب‌های حوزه اقدامات مدیریتی می‌توان بیان داشت؛

تساهل فرماندهان در برآورد عملیاتی و طرح‌ریزی مناسب و ضعف عملکردی فرماندهان در هدایت و رهبری تیم عملیات پیش، حین و پس از عملیات بوده است؛ یکی از ابعاد مهم هدایت و رهبری از سوی فرماندهان، طرح‌ریزی است، طرح‌ریزی برنامه‌ای منظم و مداوم با رعایت اصول عملیاتی است که در آن گام‌هایی را که قصد داریم در حین مأموریت تیم عملیات انجام دهیم، از قبل مشخص نموده و انجام وظایف واگذار شده به یگان یا تیم را تعیین می‌کنیم، از مهم‌ترین وظایف فرماندهان، هدایت عملیاتی است، هدایت عملیات راهبری و هماهنگی بین عناصر شرکت‌کننده در عملیات برای رسیدن به اهداف از پیش تعیین‌شده برابر طرح عملیاتی و دستورات صادر شده است. فرماندهان شهرستان‌ها، کلانتری‌ها و در مجموع فرماندهی تیم عمل‌کننده برای مقابله و کنترل اراذل‌واوباش، نقش مهمی در مأموریت دارند اما در بعضی موارد، فرماندهان تیم در ابلاغ دستورات لازم، هدایت صحیح اولیه در حین اعزام کارکنان، تمهید و پیش‌بینی و هماهنگی برای حمایت و اعزام تیم پشتیبان با سهل‌انگاری و بی‌توجهی به الزامات و ملاحظات متعددی که در این زمینه وجود دارد، و ضعف مدیریتی و آموزشی باعث ناکامی و شکست مأموریت‌ها می‌شوند. فرماندهان حاضر در عملیات کنترل و مقابله با اراذل‌واوباش می‌بایست نسبت به انجام مأموریت، بررسی وضعیت حوزه استحفاظی، شناخت کامل و جامع وضعیت حریف، شناخت تهدیدات و توانایی‌های حریف و همچنین تاکتیک مناسب برای انجام عملیات از دانش کافی و عملکرد مناسب برخوردار باشند که در مواقعی فرماندهان با بی‌تدبیری یا تدابیر غلط موجبات تحمیل آسیب به عملیات را فراهم می‌کنند.

از دیگر آسیب‌های اقدامات مدیریتی، «ضعف همکاری بین بخشی یگان‌های انتظامی» بوده است که تعمیق تعاملات و در پیش گرفتن رویکرد هم‌افزایی بین یگان‌های حاضر در عملیات از جمله وظایف مدیران و فرماندهان است. فرماندهان فارغ از زمینه و حوزه مأموریت دارای وظایفی مانند، برنامه‌ریزی، ساماندهی، نظارت و ارزیابی بوده و طی برنامه‌ریزی و ساماندهی می‌بایست زمینه همکاری بین رده‌های دخیل در عملیات را فراهم نمایند. در عملیات مهمی مانند کنترل و مقابله با اراذل‌واوباش، ارکان ستادی و صفی به‌صورت هم‌افزا می‌بایست به ایفای نقش بپردازند، و این هم‌افزایی بدون در نظر گرفتن نقش هریک در هنگام طرح‌ریزی و اجرای عملیات انجام ناشدنی است، فرماندهان برای مقابله با جرم و به‌صورت اخص در مواقع اجرای مأموریت‌های مهمی مانند مقابله با اراذل‌واوباش باید ضمن جمع‌آوری برآوردهای تخصصی از معاونت‌ها و دوایر نسبت به تهیه برآورد وضعیت عملیات، تهیه طرح و دستور و تهیه برنامه و تقویم مدوم حرکت‌های راه‌کنشی عده‌ها در منطقه عملیات اقدام کنند، در عملیات مقابله با اراذل‌واوباش، فرمانده می‌بایست تیم رزم، تیم پشتیبانی رزم و تیم پشتیبانی خدمات رزم را هماهنگ نموده تا با تعامل و همپوشانی، موفقیت عملیات را فراهم کنند. تیم و عناصر رزمی به‌صورت مستقیم در عملیات مقابله با اراذل‌واوباش حضور دارند و یگان‌های پشتیبانی رزم واحدها و عناصر نیمه عملیاتی هستند که به‌طور غیرمستقیم در عملیات نقش دارند (مانند مخابرات) و عناصر پشتیبانی خدمات رزم نیز همچون بهداری و آمد و پشتیبانی عناصر عمل‌کننده را از نظر پشتیبانی خدمات رزم حمایت می‌کنند. همکاری بین بخشی یگان‌های انتظامی حین اقدام در زمینه مقابله و کنترل اراذل‌واوباش نقش بسزایی در موفقیت یگان داشته و نقش فرماندهی و مدیریت مطلوب در ارتقاء این همکاری می‌تواند موفقیت سازمان را رقم زند.

از دیگر آسیب‌های مدیریتی، نامتناسب بودن تشویق‌های مادی و معنوی و به تبع آن کاهش انگیزه کارکنان در انجام مأموریت‌های این حوزه است. امروزه، به دلیل تغییر ارزش‌های بنیادین در نگرش و رویکرد کارکنان و سوی دیگر واقعیات زندگی اجتماعی (تورم، هزینه‌ای بالا در امور روزمره، حقوق نسبتاً پایین کارکنان انتظامی و ...)، بسیاری از کارکنان از انجام مأموریت‌هایی استقبال می‌کنند که انجام صحیح مأموریت برای آنان آورده‌های مادی و معنوی نیز به ارمغان آورد. در این راستا، کارکنان بیشتر به دنبال خدمت در مشاغل و اموری مانند انجام مأموریت‌هایی در قالب کشف مواد مخدر، کشف قاچاق کالا، جلب و دستگیری سارقین و یا انجام مأموریت‌های کم‌خطر هستند و حضور در مأموریت‌های مقابله‌ای با اراذل و اوباش ضمن تهدیدات متصور که در این خصوص وجود دارد، آورده‌ای نداشته و یا فرماندهان بسته‌های تشویقی کمتری برای کارکنانی که در این‌گونه مأموریت‌ها حضور دارند در نظر می‌گیرند. البته در برخی موارد، دستگیری برخی اراذل و اوباش سابقه‌دار که به دلیل فعالیت‌های سنگدلانه و بی‌رحمانه علیه افراد جامعه و در تعاقب آن رنجش افکار عمومی، فعالیت گسترده در فضای مجازی و رسانه‌ای شدن اقداماتشان، حساسیت مراجع قضایی و جامعه را برانگیخته‌اند، بعد از اتمام مأموریت با استقبال فرماندهان مواجه شده و کارکنانی که در انجام مأموریت مشارکت فعال داشته‌اند با تشویق مواجه می‌گردند لیکن به صورت کلی، نامتناسب بودن تشویق‌های مادی و معنوی برای طرح‌های مقابله‌ای با اراذل و اوباش به نسبت اقدامات دیگر انتظامی از تشویق‌های متناسب برخوردار نیست و همین امر موجب کاهش انگیزه کارکنان برای مشارکت فعال در این خصوص شده است.

بر اساس نظر جمعیت مشارکت‌کننده در تحقیق از جمله آسیب‌های حوزه مدیریتی، گستاخی و جری شدن اراذل و اوباش و کاهش اقتدار و قدرت پلیس در نتیجه عملکرد نامناسب برخی فرماندهان سطوح عالی فرماندهی انتظامی طی سال‌های اخیر بوده است. از منظر پاسخگویان، گستاخی و جری شدن اراذل و اوباش ناشی از کاهش اقتدار پلیس در سال‌های اخیر بوده است. البته چنین برخی مصادیق در کنار یکدیگر را می‌توان مؤید این گزاره دانست، برخی اقدامات شرورانه اراذل و اوباش در سطح شهرهای استان گلستان، فعالیت‌های گسترده آنان همچون اربده کشی، چاقوکشی، تهدید و هموارد طلبی و ... نشانی بر به سخره گرفتن فرماندهی انتظامی و نترسیدن از عواقب کارشناس است. بررسی‌ها نشان می‌دهد، اقداماتی مانند حمله اراذل و اوباش به فرمانده گروهان مرزی کردند در سال ۱۳۹۹، درگیری اراذل و اوباش با تیم عملیاتی انتظامی در شهرستان علی‌آباد کتول، رجزخوانی برخی اراذل و اوباش در فضای مجازی برای کارکنان پلیس در شهرستان گرگان طی سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ و مبین آن است که اراذل و اوباش آن‌چنان ترسی از عواقب کار خود نداشته و این موضوع ضمن آن‌که ناشی و متأثر از کاهش اقتدار پلیس بوده، عامل کاهنده اقتدار پلیس نیز محسوب می‌شود.

از دیگر آسیب‌های حوزه اقدامات مدیریتی، عدم توجه به حمایت و معاضدت قضائی و تأمین امنیت کارکنان از سوی فرماندهان است. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت، در بررسی دغدغه کارکنان درگیر در اجرای طرح‌های مقابله‌ای اراذل و اوباش به‌ویژه پس از تشکیل قرارگاه مقابله با اراذل و اوباش در سطح استان گلستان اکثر کارکنان از فشار مضاعف از بالا بر کارکنان برای برخورد با اراذل بدون هیچ‌گونه حمایت و معاضدت قضائی و امنیتی خود و خانواده از سوی اراذل و اوباش، شاک و ناراضی هستند. مواجهه با اراذل و اوباش طی درگیری‌های مختلف، پیامدهای نامطلوبی برای کارکنان حاضر در این مأموریت‌ها دارد، از سویی در برخی مواقع کارکنان به دلیل استفاده از سلاح و تیراندازی به سمت اراذل و اوباشی که با چوب و چماق و یا سلاح سرد به سمت آنان حمله ورد شده‌اند، به علت خلأ قانونی در به‌کارگیری سلاح و یا تیراندازی‌های منجر به فوت اراذل و اوباش و معاضدت ضعیف از این کارکنان طی برگزاری محاکم قضایی، به محکومیت‌های نقدی و حتی قتل نفس محکوم می‌شوند. در این راستا، اعدام احدی از کارکنان انتظامی استان گلستان در سال ۱۴۰۱ در پی قتل یکی از اراذل و اوباش نامی و شهیر شهرستان آزادشهر مؤید این گزاره است. بررسی جزئیات اجرای حکم قصاص یکی از مأموران انتظامی در استان گلستان نشان می‌دهد، اگرچه از منظر مأمور انتظامی اقدامش در قتل فرد شرور مطابق ملاحظات دفاع مشروع بوده است لیکن پس از اتمام مأموریت، تمامی تلاش‌های سازمان مبنی بر اختصاص وکلای متعدد به این پرونده، آمادگی سازمان برای اخذ رضایت از اولیای دم و پرداخت دیه مازاد، حضور دائم وکلا و

نمایندگان حقوقی سازمان در فرآیند رسیدگی قضائی، پیگیری و مذاکرات مستمر فرمانده کل انتظامی فراجا با مسئولان عالی نظام و قوه قضائیه، استفاده از ظرفیت معتمدین و افراد ذی نفوذ برای جلب رضایت اولیای دم، مقامات استانی و محلی، مکاتبات مستمر و متعدد با مراجع ذیصلاح، استفاده از ظرفیت شورای تأمین استان، ستاد کل نیروهای مسلح و تمامی نهادهای مؤثر به نتیجه نرسید و در نهایت مأمور فرماندهی انتظامی به دلیل قتل به عدم محکوم و حکم وی در شهریورماه سال ۱۴۰۱ اجرا شد که اجرای این حکم در بین کارکنان بازخورد نامناسبی داشت این امر را ناشی از ضعف سازمان در معاضدت کارکنان دانسته‌اند. البته بدیهی است، به‌روز نبودن و ناکارآمدی قوانین از جمله قانون به‌کارگیری سلاح برخی اتفاقات ناخوشایند را رقم می‌زند. در تداوم دیدگاه جامعه مشارکت‌کننده در تحقیق، برخی از فرماندهان معتقدند، بعضی کارکنان از عواقب حضورشان در مقابله با اراذل و اوباش نگرانی دارند همین نگرانی بر انجام صحیح مأموریت تأثیر می‌گذارد. چراکه بسیاری از کارکنان شاغل در کلانتری‌ها و پاسگاه‌های سطح استان گلستان نیروهای بومی بوده و یا اهل همان شهر و ساکن در همان حوزه استحفاظی یا شهرهای هم‌جوار بوده و این نگرانی که پس از اتمام مأموریت و کینه‌ای که در دل اراذل و اوباش به‌جای می‌ماند می‌تواند خود و خانواده آنان را تهدید نماید، منجر به تضعیف عملکردی کارکنان و در نهایت شکست یا ناکامی مأموریت‌های کنترل و مقابله با اراذل و اوباش می‌شود.

از دیگر آسیب‌های مدیریتی، استفاده از کارکنان فاقد روحیه سلحشوری و استفاده از کارکنان فاقد آمادگی‌های جسمانی در مأموریت‌های مقابله و کنترل اراذل و اوباش از سوی فرماندهان است. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت؛ فرمانده یک یگان انتظامی پیش از هر مأموریتی موظف به تمهید تدابیری برای انجام بهینه و مطلوب مأموریت است. در این راستا، یک فرمانده می‌بایست ابتدا با برنامه‌ریزی مناسب، ساماندهی و سازمان‌دهی، بر اجرای صحیح مأموریت نظارت نماید. برنامه‌ریزی صحیح و بهینه خود در بردارنده انتخاب نیروی انسانی کارا و مناسب برای هر مأموریتی است که مأموریت مقابله با اراذل و اوباش از این قاعده مستثنا نیست، اراذل و اوباش فعال در یک منطقه معمولاً افرادی شرور، شجاع، تنومند، دارای قدرت بدنی و روحی بالا هستند که در انجام اقداماتشان از هیچ عمل غیرانسانی و سنگدلانه فروگذار نمی‌کنند، بدیهی است مواجهه با این افراد مستلزم داشتن توانمندی‌هایی متناسب بوده و کارکنان حاضر در مأموریت مقابله با اراذل و اوباش نیز می‌بایست ویژگی‌های جسمانی و روحی مناسب برای دستگیری یا مهار و مقابله با این‌گونه افراد خشن را داشته باشند. فرماندهان ضمن انتخاب افرادی مناسب برای انجام موفق عملیات، وظیفه تربیت کارکنان و آماده‌سازی روحی و جسمی آنان برای انجام بهینه مأموریت را داشته و نقش آنان غیرقابل کتمان است و در برخی مواقع عدم توجه به این اصول مبنایی منجر به ناکامی و شکست تیم عملیات مقابله با اراذل و اوباش شده است. باتوجه به آسیب‌های حوزه اقدامات مدیریتی نتایج آن با نتایج دعاگویان (۱۳۹۸)، سوری و همکاران (۱۳۹۸)، مرادی و همکاران (۱۳۹۷)، همسو است.

در تبیین یافته‌های آسیب‌های حوزه اقدامات آموزشی می‌توان بیان داشت؛ ضعف کارکنان در استفاده از تجهیزات، ضعف تاکتیکی و تکنیکی کارکنان و در مجموع مبتنی بر دیدگاه جامعه مشارکت‌کننده در تحقیق کمبود نیروی انسانی مجرب و کارآمد از جمله آسیب‌های حوزه اقدامات آموزشی بوده است. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت، آموزش، دانش تخصصی، مهارت و آمادگی برای پذیرش و انجام مأموریت را می‌توان سنگ بنای موفقیت کارکنان در یگان‌های انتظامی دانست. آماده‌سازی و تربیت نیروهای مؤثر، کارآمد و اثربخش از مهم‌ترین و ارزشمندترین اهداف و رسالت سازمان‌های آموزشی انتظامی است. همه‌ی سازمان‌های نظامی و انتظامی به دنبال در اختیار داشتن آماده‌ترین نیروها در تمام ابعاد هستند. در فرایند فعالیت‌های آموزشی و برنامه‌های انتظامی برای تربیت و آماده‌سازی نیروها باید به عوامل متعددی توجه نمود که برای موضوع پراهمیت آموزش، می‌بایست تربیت و ارتقاء ویژگی‌های روحانی و جسمانی و تخصصی به‌موازات یکدیگر مورد توجه قرار گیرند.

در این راستا، آموزش‌های مداوم، هدفمند و مبتنی بر نیازهای عملیاتی محیط رزم مقابله با اراذل و اوباش، می‌تواند بر موفقیت سازمانی برای مقابله و کنترل اراذل و اوباش تأثیر بگذارد. از جمله آسیب‌های حوزه اقدامات آموزشی، فقدان سناریوهای تمرینی بوده است، در این راستا می‌توان بیان داشت؛ در محیط آموزشی رزم و صحنه شبه واقعی عملیات مبتنی بر سناریونویسی، افراد ضمن

آشنا شدن با نقاط ضعف و قوت خود و زیرمجموعه با دستیابی به سطح مطلوبی از اعتمادبه‌نفس، به خودباوری رسیده و در عرصه اجرای سناریوهای آموزشی، شجاعت و سلحشوری، هوشمندی و هوشیاری و دیگر ویژگی‌های مثبت شخصیتی آنان ارتقاء و بهبود می‌یابد، آموزش‌های مهارتی که در محیط شبه واقعی و بر اساس سناریوهای آموزشی ارتقاء می‌یابد، بر شجاعت و روحیه سلحشوری افراد تأثیر گذارده و بین شرایط جغرافیایی، نحوه آموزش کارکنان، امکانات و تجهیزات موجود با افزایش توانایی کارکنان و از بین بردن ترس در آنها ارتباط وجود دارد. اجرای هدفمند و کاربردی سناریوهای آموزشی در مقابله و کنترل ارادل‌واوباش، متناسب با تهدیدات و محیط عملیاتی می‌تواند فرماندهان و کارکنان را برای صحنه‌های واقعی عملیات مقابله و کنترل ارادل‌واوباش آماده نماید؛ کارکنان حاضر در صحنه آموزشی مقابله و کنترل ارادل‌واوباش که در متن سناریوهای آموزشی به تمرین می‌پردازند، چنانچه در موقع تمرینات آموزشی توانسته باشند صحنه واقعی عملیات را با رزنامه‌های کاربردی صحنه‌سازی و واقعی سازی نموده و درک صحیحی از میدان نبرد را با اجرای رزنامه‌های آفندی فراهم نموده باشند، بدیهی است در هنگامه رزم واقعی و مقابله و کنترل ارادل‌واوباش نیز می‌توانند کارایی مناسب تیم عملیاتی خود را به منصفه ظهور رسانده و قدرت مانوری و توانمندی‌های عملیاتی خود را بر حریف خود تحمیل نمایند. اجرای رزنامه‌ها و سناریوهای آموزشی توسط تیم‌های مقابله و کنترل ارادل‌واوباش، از آنجاکه حوزه‌های مختلفی را از آمادگی جسمانی تا کار با سلاح‌های در اختیار و مهارت‌های دفاع شخصی و رزم انفرادی در برمی‌گیرد، می‌تواند به این قابلیت مهم کارکنان بیفزاید و موجبات ارتقاء توان رزم تیم‌های عملیاتی مقابله و کنترل ارادل‌واوباش را موجب شود. باتوجه به آسیب‌های حوزه اقدامات آموزشی که با نتایج آزاد خانی (۱۳۹۹)، صالح نیا (۱۴۰۰)، غلامرضایی (۱۴۰۱)، همسو است.

در تبیین یافته‌های آسیب‌های حوزه اقدامات اطلاعاتی می‌توان بیان داشت؛ بر اساس دیدگاه جامعه مشارکت‌کننده در تحقیق، آسیب‌های حوزه اقدامات اطلاعاتی نیز منشأ برخی آسیب‌پذیری‌های سازمانی در کنترل بهینه و مطلوب ارادل‌واوباش شده‌اند، به طوری که بر اساس نظر پاسخگویان، پیش‌بینی‌ناپذیری اقدامات مجرمانه ارادل‌واوباش از نظر زمانی و مکانی یکی از آسیب‌های این حوزه است. در این راستا می‌توان بیان داشت، اگرچه یکی از کار ویژه‌های عناصر اطلاعاتی پیش‌بینی و زمینه‌سازی برای پیش‌گیری از فعالیت‌های شرورانه ارادل‌واوباش مبتنی بر داده‌های جمع‌آوری خبر است، اما باوجود تلاش‌های صورت گرفته در مواقعی یگانان های انتظامی دچار غافلگیری می‌شوند. عناصر اطلاعاتی، نیازمندی‌های اطلاعاتی را زمینه بسترهای وقوع جرم، حریف و جغرافیا و محیط جرم و ... تهیه و ضمن تجزیه و تحلیل، برآورد اطلاعاتی خود را به محتمل‌ترین راهکار برای مقابله با حریف در اختیار یگان می‌گذارد اما در برخی مواقع، پیش‌بینی‌ها غلط بوده و یا اقدام مجرمانه در زمانی و مکانی خارج از پیش‌بینی‌های اطلاعاتی حادث می‌شوند. در این راستا یکی دیگر از آسیب‌های احصا شده، ضعف پایش دقیق ارادل‌واوباش بوده است. بدون پایش نه اشراف اطلاعاتی حاصل می‌شود و نه مأموریت یگان با موفقیت به نتیجه می‌رسد. اشراف اطلاعاتی، نتایج سلسله فعالیت‌هایی است که به‌وسیله آن آگاهی‌ها و بینش تصمیم‌گیران و دولت‌مردان، نسبت به اوضاع‌واحوال و جزئیات مسائل افزایش‌یافته و آن‌ها را در کسب یا تبیین مواضع قدرت کمک می‌نماید. ضعف پایش دقیق ارادل‌واوباش می‌تواند معلول عوامل مختلفی از جمله، اولویت نداشتن تمرکز بر ارادل‌واوباش از سوی مراجع اطلاعاتی به نسبت دیگر جرائم و مجرمان و کیس‌های امنیتی، در اختیار نداشتن نیروی انسانی کافی بر پوشش اطلاعاتی ارادل‌واوباش به‌ویژه ارادل‌واوباش سطح ۲ و ۳ و همچنین کمبود تجهیزات پایش با توجه به تعدد کیس‌های متعدد اطلاعاتی که در کانون توجه عناصر اطلاعاتی فرماندهی انتظامی قرار دارد.

در خصوص آسیب‌های حوزه اقدامات اطلاعاتی، از منظر مشارکت‌کنندگان در تحقیق، فعالیت ارادل‌واوباش در فضای مجازی و ابهامات، کمبودها و نواقص قانونی، سازمانی و تجهیزاتی پلیس در رصد و واپایش هدفمند و اثربخش ارادل‌واوباش نیز مطرح بوده است. در این راستا می‌توان بیان داشت؛ با ورود فضای مجازی و به زندگی ایرانیان و فعالیت گسترده جوانان در پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام، برخی ارادل‌واوباش باهدف بیشتر دیده شدن و جلب‌توجه، جذب فالوئر و کسب درآمد، خریدوفروش مواد مخدر و فعالیت مجرمانه در فضای مجازی و استفاده از این فضا برای اقدامات قانون شکنانه و با این تصور که در این فضا اماکن حضور

آسان‌تری داشته و پلیس بر آنان نظارت کمتری دارد، به فضای مجازی کوچ کرده‌اند، یعنی با ساخت کلیپ و بارگذاری تصاویر خشن و رعب‌آور، تهدید شهروندان و رجزخوانی و حریف‌طلبی، تبلیغ مواد مخدر، مشروبات الکلی و دیگر لوازم ممنوعه، اقداماتی انجام می‌دهند که در گذشته مسبوق به سابقه نبوده است، اقداماتی که به دلیل مجازی بودن یا عدم وجود شاکتی خصوصی نه از سوی کلانتری‌ها قابل رصد شدن هست و نه در چتر پایش اطلاعاتی کارکنان پلیس امنیت می‌گنجد و می‌بایست از سوی پلیس فتای استان گلستان پیگیری شود که تاکنون سازوکار مناسبی برای این موضوع تدوین و اجرانشده است و پلیس فتا به دلیل حجم اقدامات مجرمانه مالی و کلاهبرداری و مسائل سوء اخلاقی، رصد و کنترل ارادل‌واوباش را در اولویت اول قرار نداده است و همین موضوع و مسئله سبب فراخ شدن عرصه فعالیت برای ارادل‌واوباش در فضای مجازی شده است! باتوجه به آسیب‌های حوزه اقدامات اطلاعاتی که با نتایج الله وردی وفرجی‌ها (۱۳۹۷)، تاج‌خراسانی (۱۳۹۶)، علی زاده وهمکاران (۱۳۹۶)، همسو است.

در تبیین یافته‌های آسیب‌های حوزه اقدامات عملیاتی می‌توان بیان داشت؛ بر اساس نظرات جامعه مشارکت‌کننده در تحقیق که خود اهل دانش و تجربه مناسب در قلمرو موضوعی و مکانی و زمانی تحقیق بوده‌اند از جمله آسیب‌های حوزه اقدامات عملیاتی فقدان تیم‌های واکنش سریع عملیاتی شهرستان‌های استان، اجرای هم‌زمان چند طرح و فرسوده‌شدن کارکنان و افزایش کمی اجرای طرح‌های مبارزه با ارادل‌واوباش از جمله این آسیب‌ها بوده است، از منظر پاسخگویان، تشکیل قرارگاه مقابله با ارادل‌واوباش در سطح استان و ارسال دستورالعمل‌های متواتر و مستمر در این زمینه، مطالبه رده‌های بالادستی در زمینه آمار فعالیت در خصوص مقابله و کنترل ارادل‌واوباش و همچنین برخی اقدامات ظاهری فرماندهان باهدف بزرگنمایی و جلب نظر رسانه‌ای و ... منجر به استهلاک کارکنان بدون اثربخشی اقدامات شود. بر اساس نظر پاسخگویان، در کلانتری‌ها و پاسگاه‌ها و یگان‌های انتظامی، طرح‌های انتظامی و عملیاتی از طریق معاونت عملیات فرماندهی انتظامی در قالب کتاب نظام جامع عملیاتی و اطلاعاتی طرح‌ریزی و برای اجرا ابلاغ شده است، تنوع و تعدد اجرای طرح‌ها و در مواقعی تداخل طرح‌ها در طول ماه و سال موجب فرسودگی کارکنان و کاهش کارایی طرح‌ها به دلیل بالا بردن حجم کاری و تداخل مأموریتی شده است، به‌عنوان مثال در طول هفته گاهی چندین طرح ابلاغ و اجرا می‌شود که به‌هیچ‌وجه با کمیت کارکنان کلانتری‌ها و پاوا هماهنگی و سنخیت ندارد.

در خاتمه می‌توان بیان داشت، بر اساس یافته‌های تحقیق، آسیب‌شناسی اقدامات انتظامی در کنترل ارادل‌واوباش در سطح استان گلستان منحصر به مدیریت (درون‌سازمانی) نبوده و برخی آسیب‌های برون‌سازمانی نیز از منظر پاسخگویان مهم و اثرگذار بوده است. به‌عنوان مثال و برآمده از یافته‌های تحقیق، برخورداری ارادل‌واوباش از حمایت‌های قومی-جغرافیایی و حتی مذهبی در برخی شهرستان‌های استان گلستان، وجود خلأ قانونی در رابطه با عنوان ارادل‌واوباش و برخورد با آنان و ناکافی بودن سطح بازدارندگی قوانین مجازات اسلامی در تعزیر و محکومیت ارادل‌واوباش و تساهل و تسامح برخی قضات در برخورد قاطعانه و بازدارنده با ارادل‌واوباش در این راستا قابل توجه است.

بنابراین مبتنی بر نظر پاسخگویان، از جمله مشکلات مهم در راستای کنترل ارادل‌واوباش، عدم بازدارندگی آراء محاکم قضایی، مسامحه برخی قضات با ارادل‌واوباش و ضعف قوانین موجود در «برخورد» با ارادل‌واوباش یک مشکل جدی برای فرماندهی انتظامی محسوب می‌شود. به‌طوری‌که علی‌رغم تلاش فرماندهی انتظامی در تهیه و اجرای طرح، علی‌رغم مشکلات متعدد موجود و به‌کارگیری تمام ظرفیت‌ها در این خصوص و شناسایی و دستگیری مجرمین حرفه‌ای، شاهد برخورد قاطع و بازدارنده از سوی دستگاه قضایی و قضات با این قشر از افراد نیستیم که این خود در اثرگذاری اجرای طرح و کاهش بازدارندگی و کنترل مطلوب ارادل‌واوباش تأثیر بسزایی دارد. در بسیاری از موارد، چنانچه فعالیت ارادل‌واوباش منجر به جریحه‌دار شدن احساسات و عواطف جامعه و برانگیختن افکار عمومی و جلب نظر رسانه‌ها شود (مانند تحرک ارادل‌واوباش در روستای قرن‌آباد که منجر به حمله ارادل با تبر و قمه به یک خانواده مسافر و پخش تصاویر آن در فضای مجازی گردید و غائله ارادل‌واوباش در شهرستان علی‌آباد کتول و ...)، مقامات قضایی برای افراد شرور احکام بازدارنده و قرار تأمین کیفری صادر نمی‌کنند و با تعهد، ضمانت‌نامه، تودیع وثیقه اقدام به آزادی آن‌ها می‌کنند، با این‌گونه برخورد مسامحه‌ای از جانب محاکم و مقامات قضایی و صدور آراء سبک برای ارادل‌واوباش،

نه تنها اقدامات تنبیهی برای آنان مؤثر واقع نشده، بلکه عدم بازدارندگی باعث شده برای چندمین بار دست به اقدامات شروانه زده و پس از بازداشت مجدد روانه زندان شوند. بسیاری از ارادل و اوباش و مجرمین نیز به این واقعیت آگاهی پیدا کرده و یکی از دلایلی که سیر وقوع ناهنجاری‌های اجتماعی و فعالیت‌های شروانه از جانب ارادل و اوباش استان گلستان حالت تصاعدی و رشد تزیادی دارد، همین مسئله است؛ در این راستا، از منظر پاسخگویان، علل افزایش فعالیت‌های شروانه در سطح شهرستان‌های استان گلستان، عدم بازدارندگی قانون و مسامحه و مصلحت‌اندیشی‌های بعضاً غلط از سوی برخی قضات محترم کیفری است. این مسئله هم به صدور احکام بازدارنده بستگی دارد و هم به اصلاح قوانین موجود که از صلابت چندانی برخوردار نیست و نیاز به اصلاح آن بیش از پیش احساس می‌شود. البته این نکته نیز در این راستا قابل ذکر است که بین برخی قضات در نحوه مواجهه با ارادل و اوباش تشتت و اختلاف نظر وجود دارد، برخی مقامات قضایی در سطح استان گلستان قائل به لزوم تشهیر ارادل و اوباش بوده و برخی این عمل را غیر لازم، فاقد نتیجه تأدیبی و فقدان بازدارندگی و موجب برهم زدن احساس امنیت در سطح جامعه می‌دانند. از همین روی، در سال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ مجازات تشهیر که همان اعلام نام مجرم در جامعه و گرداندن او برای مشهور شدن است در سطح شهرستان‌های استان گلستان به صورت معدود و محدود انجام گرفته است. باتوجه به آسیب‌های حوزه اقدامات عملیاتی با نتایج جی ژانگ (۲۰۲۲)، سایمون (۲۰۲۱)، برنی (۲۰۱۸)، همسو است

پیشنهاد‌های پژوهش

پیشنهاد‌های تحقیق را به دو بخش پیشنهاد‌های حاصل از نتایج و یافته‌های تحقیق و پیشنهاد برای محققان دیگر تقسیم می‌نماییم که در ابتدا پیشنهاد‌های حاصل از تحقیق ارائه می‌شود:

پیشنهاد‌های برگرفته از یافته‌های پژوهش

پیشنهاد‌های حوزه آسیب‌های اقدامات آموزشی؛

- برگزاری مستمر، مدون و اثربخش کارگاه‌های آموزشی نحوه طرح‌ریزی عملیات، برآورد اطلاعات و عملیات انتظامی برای فرماندهان و جانشینان شهرستان، فرماندهان کلانتری‌ها و پاسگاه‌ها با تأکید بر مقابله با ارادل و اوباش.
- برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت برای کارکنان در خصوص نحوه استفاده از تجهیزات عملیاتی حین انجام مأموریت مقابله با ارادل و اوباش.
- برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت باهدف افزایش مهارت رزمی کارکنان در حین اجرای طرح کنترل و مقابله با ارادل و اوباش.
- افزایش دوره‌های آموزشی ارتقاء توان جسمانی و آشنایی با دفاع شخصی برای کارکنان.
- افزایش روحیه سلحشوری کارکنان با استفاده از نظر خبرگان روان‌شناسی.
- تدوین سناریوهای تمرینی مقابله با ارادل و اوباش.

پیشنهاد‌های حوزه آسیب‌های اقدامات مدیریتی؛

- تلاش فرماندهان برای افزایش اقتدار و قدرت پلیس در اذهان جامعه به‌ویژه ارادل و اوباش انجام توأمان اقدامات رسانه‌ای، سلبی و ایجابی،
- اهتمام فرماندهان و مدیران در برنامه‌ریزی برای شناسنامه‌دار کردن ارادل و اوباش در سطح حوزه‌های استحفاظی یگان‌های انتظامی،
- تشکیل تیم‌های واکنش سریع عملیاتی در یگان ویژه استان و استفاده مستمر از این تیم در اجرای عملیات و طرح‌های از پیش تعیین شده،
- ابلاغ دستورالعمل از سوی معاونت عملیات استان به کلیه شهرستان‌های تابعه ف.ا.ا. گلستان با تأکید بر اجتناب از اجرای هم‌زمان چند طرح و پیشگیری از خستگی و فرسوده شدن کارکنان،

- رایزنی هیئت‌رئیس فرماندهی انتظامی استان گلستان با دادستان عمومی و انقلاب استان گلستان در خصوص لزوم اقدام قاطعانه و صدور آراء قضایی بازدارنده در برخورد با اراذل و اوباش سابقه‌دار.
- تلاش فرماندهی انتظامی کشور برای رفع ضعف بازدارندگی قوانین مجازات اسلامی.
- تأمین و تخصیص اعتبار مناسب به یگان‌ها برای تهیه تجهیزات جدید، جلیقه ضدگلوله، دوربین روی لباس و .. به یگان‌های عملیاتی.
- استفاده از بسته‌های تشویقی مناسب برای کارکنان فعال در زمینه مقابله و کنترل اراذل و اوباش.
- تلاش فرماندهان شهرستان و استان برای معاضدت و حمایت قضائی از کارکنان فعال در زمینه مقابله و کنترل اراذل و اوباش.
- صدور ابلاغیه از سوی معاونت عملیات استان گلستان به کلیه تابعه در راستای استفاده از کارکنان واجد مهارت‌های تاکتیکی و تکنیکی در هنگام اجرای طرح‌های مقابله و کنترل اراذل و اوباش.

پیشنهاد‌های حوزه آسیب‌های اقدامات اطلاعاتی؛

- گسترش واحدهای اطلاعاتی و توجه کمی و کیفی به واحد تجزیه و تحلیل اطلاعات به منظور مقابله و کنترل اراذل و اوباش.
- بازنگاری و متناسب‌سازی ساختار معاونت اطلاعات شهرستان‌ها متناسب با دامنه و گستره تهدیدات حوزه استحفاظی هر یگان؛
- توجه بیش‌ازپیش به تقویت عناصر اطلاعاتی بومی؛
- توسعه و گسترش تبادل اطلاعاتی بین سازمانی با واحدهای اطلاعاتی سپاه، ارتش و همکاری‌های فنی و آموزشی با آنان؛
- بهره‌گیری از سامانه‌های الکترونیکی جمع‌آوری خبر و توجه بیش‌ازپیش به فضای مجازی و الکترونیکی شدن فرایند جمع‌آوری خبر؛

پیشنهاد‌های حوزه آسیب‌های اقدامات عملیاتی؛

- تهیه و به‌روزرسانی مداوم طرح‌های عملیاتی پیش از انجام مأموریت مقابله با اراذل و اوباش.
- انجام عملیات مقابله با اراذل و اوباش مبتنی بر طرح، دستورات عملیاتی و پیوست‌ها و ضمایم مربوطه از سوی سر تیم، فرمانده و مسئولان عمل‌کننده.

پیشنهاد پژوهشی برای پژوهشگران آینده

- تجربه زیسته فرماندهان و مدیران انتظامی از عوامل تأثیرگذار در پیشگیری از فعالیت‌های مجرمانه اراذل و اوباش در سطح استان گلستان.
- تجربه زیسته فرماندهان و مدیران انتظامی از عوامل تأثیرگذار در مقابله با فعالیت‌های مجرمانه اراذل و اوباش در سطح استان گلستان.

فهرست منابع

- احمدی، غلامرضا (۱۳۹۶). شناسایی راه‌کارهای ارتقاء اشراف اطلاعاتی پاسگاه‌های مرزی در فرماندهی مرزبانی استان کردستان. پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم و فنون مرزبانی. دانشگاه انتظامی علوم امین.
- اسفندیاری، علی (۱۳۹۸). مسئولیت مدنی مرزبانی نیروی انتظامی و عوامل معافیت آن. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق خصوصی موسسه آموزش عالی طلوع مهر.
- اسلامی، داود و مصطفایی، کیقباد (۱۳۹۲). نقش اوباشگری در منطقه اسلام‌آباد شهر زنجان در کاهش امنیت از منظر جامعه‌شناسی. فصلنامه علمی دانش انتظامی زنجان. ۵ (۹). ۱۳-۳۰.
- اعرابی، سید محمد (۱۳۸۵). جزوه کلاسی مبانی فلسفی روش تحقیق. دوره دکتری رفتار سازمانی و منابع انسانی.
- الله‌وردی، فرهاد و فرجی‌ها، محمد (۱۳۹۷). براساخت اجتماعی «اراذل و اوباش» (چالش‌های مفهومی «طرح مبارزه با اراذل و اوباش» از منظر جرم‌شناسی فرهنگی). پژوهشنامه حقوق کیفری. ۹ (۲). ۵۵-۸۰.

- الیاسی، محمدحسین (۱۳۸۹). سنجش ویژگی‌های شخصیتی مدیران و بررسی رابطه آن با عملکرد شغلی، نشاط و انگیزش آنان. فصلنامه نظارت و بازرسی. ۳ (۱۰). ۸۷-۶۷.
- امین صارمی، نوذر؛ عطازاده، سعید؛ شکوری، محمد و نجفی، علیرضا (۱۳۹۷). بررسی ویژگی‌های شخصیتی ارادل‌واوباش و رابطه آن با گرایش به خشونت. فصلنامه پژوهش‌های اطلاعاتی و جنایی. ۱۳ (۳). ۱۲۵-۱۴۲.
- آریان پور کاشانی، منوچهر (۱۴۰۱). فرهنگ آریان پور. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- آزادخانی، فیض‌الله (۱۳۹۹). رهیافت‌های مدیریت انتظامی رفتارهای وندالیستی (اوباشگری) در فضاهای عمومی شهری (مورد مطالعه: شهر ایلام). پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته فرماندهی و مدیریت انتظامی دانشگاه انتظامی علوم امین.
- آقازاده، هاشم و رضازاده، حسین (۱۳۸۴). آموزش و پرورش کارآفرینان؛ ضرورت توسعه تعاونی‌ها. مجله تعاون و کشاورزی. جدید (۱۷۱). ۴۶-۲۴.
- آقائی، علی‌اکبر (۱۳۸۹). آسیب اجتماعی و تهدید امنیتی: بررسی موردی اوباشگری. دانشنامه واحد علوم و تحقیقات. ۳ (۹). ۲۰-۳.
- آهی، پرویز (۱۳۸۴). آسیب‌پذیری شغلی کارکنان پایور هنگ مرزی جلفا. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشگاه علوم انتظامی.
- بختیاری، تقی؛ ترابی، یوسف و تباراحمدی، داداش علی (۱۳۹۷). تأثیر چالش‌های درون‌سازمانی مدیریت انتظامی در تأمین امنیت عمومی. پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی. ۱۲ (۴۶). ۱۸۴-۱۶۳.
- براتی، سمیرا (۱۳۹۵). بررسی علل شکل‌گیری و تداوم گروه‌های موسوم به ارادل‌واوباش و راهکارهای پیشگیری از آن. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تفت.
- برومند، نادر (۱۳۸۰). آسیب‌شناسی مدیریت مشارکت‌جو. ماهنامه تدبیر. ۱۱۵.
- پناهی، حمید؛ اکبریان، مهدی؛ جاوید، نورمحمد و ناصری نژاد، علی (۱۳۸۹). افزایش احساس امنیت شهروندان شهر ری با اجرای طرح مبارزه با ارادل‌واوباش. فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی. ۱ (۲۲). ۲۰۴-۱۸۷.
- تاج خراسانی، سمیرا (۱۳۹۶). ارزیابی طرح مبارزه با ارادل‌واوباش از منظر جرم‌شناسی فرهنگی. همایش بین‌المللی حقوق علوم سیاسی و معارف اسلامی.
- توکلی دارستانی، شقایق و شهبازمرادی، سعید (۱۳۸۹). آسیب‌شناسی مدیریت منابع انسانی باهدف بهبود و توسعه. مدیریت و منابع انسانی در صنعت نفت. ۴ (۱۱۰-۹۴).
- پورزمانی، سعید (۱۴۰۰). آسیب‌شناسی اجرای طرح مقابله با ارادل و اوباش با تاکید بر قرارگاه مقابله با ارادل و اوباش فاتب. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته مدیریت علوم اطلاعات و امنیت انتظامی دانشگاه علوم انتظامی امین.
- جاسبی، عبدا... (۱۳۹۸). مباحثی از مدیریت اسلامی. تهران: مرکز انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی.
- جزینی، علیرضا (۱۳۹۳). سازمان و وظایف یگان‌های انتظامی. تهران: معاونت تربیت و آموزش ناجا.
- جهانگللو، رامین (۱۴۰۰). ماکیاولی و اندیشه‌ی رنسانس. تهران: نشر مرکز.
- سوری، احمد؛ پورمنافی، ابوالفضل؛ رشیدپور، بابک و خلقی، نرجس (۱۳۹۸). نقش سبک زندگی در پیش‌بینی رفتار پرخطر ارادل‌واوباش شهر تهران. فصلنامه علمی پژوهش‌های اطلاعاتی و جنایی. ۱۴ (۵۶). ۱۱۸-۹۵.
- شفیع‌آبادی، عبدالله (۱۳۹۹). نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی. تهران: نشر بهزیستی.
- شهدادی خواجه عسکری، علی، مرادی، احمد و رضا نژاد، مرضیه (۱۳۸۹). ارزیابی پدیده ارادل‌واوباش در شهر بندرعباس. فصلنامه دانش انتظامی هرمزگان. ۲ (۴). ۶۴-۴۵.

- صادقی فسایی، سهیلا و قادری، صلاح‌الدین (۱۳۹۱). ارزیابی پیامدهای اجتماعی برنامه‌های پیشگیری از جرم در فضاهای عمومی شهری (نمونه موردی: پدیده ارادل‌واوباش). فصلنامه علمی مسائل اجتماعی ایران (دانشگاه خوارزمی). ۳ (۲). ۹۳-۱۱۸.
- صالحی امیری، سید رضا (۱۳۹۶). توسعه اجتماعی. تهران: پژوهشکده تحقیقات راهبردی.
- صلاحی، جاوید (۱۳۹۸). بزه‌کاری اطفال و نوجوانان. تهران: انتشارات میزان.
- صالح نیا، علی، & بختیاری، حسین. (۱۴۰۱). اولویت‌بندی تهدیدات امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران با روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP). مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، ۸(۲۷)، ۲۵۵-۲۷۷.
- عساریان نژاد، حسین و شیرازی رومنان، حسن (۱۳۹۰). ارزیابی خدمات انتظامی: ارزیابی کیفیت خدمات انتظامی پلیس + ۱۰ با استفاده از مدل تحلیل سروکوال. فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی. ۶ (۲). ۲۰۸-۲۲۱.
- علی زاده، علی؛ آدینه وند، سلمان و مکلائی، احمد (۱۳۹۶). تأثیر اجرای طرح مبارزه با ارادل‌واوباش بر احساس امنیت شهروندان (مورد مطالعه: شهرستان پردیس). فصلنامه علمی تخصصی دانش انتظامی ویژه شرق تهران. ۴ (۱۳). ۸۳-۱۱۲.
- علیائی طیبی شاهی، فائقه و کامرانی، احسان (۱۳۹۵). عملکرد و مسئولیت ناشی از خسارات زیست‌محیطی در نظام حقوقی ایران. مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه. ۴. ۱۴۳-۱۳۰.
- غلامرضایی، علی. (۱۴۰۰). قومیت‌گرایی و شکل‌گیری تهدید ناسیونالیسم قومی در ایران. فصلنامه مطالعات جنگ، ۳(۸)، ۳۵-۴۹.
- فرنچ، وندل و بل، سسیل (۱۴۰۱). مدیریت تحول در سازمان. مترجمان: سید مهدی الوانی، حسن دانایی‌فرد. تهران: نشر صفار.
- فرهنگی، علی‌اکبر (۱۳۸۶). ارتباطات سازمانی رسمی و غیررسمی. مجله مدیریت دولتی. ۱ (۳). ۵۶-۳۷.
- قلی‌پور، آرین (۱۴۰۰). جامعه‌شناسی سازمان‌ها: رویکردهای جامعه‌شناختی به سازمان و مدیریت. تهران: سمت.
- کوزر، لوئیس ای و روزنبرگ، برنارد (۱۴۰۰). نظریه‌های بنیادی جامعه‌شناختی. مترجم: فرهنگ ارشاد. تهران: نشر نی.
- کونتز، هارولد؛ سیربل، اودانل و هینتز، ویریچ. (۱۴۰۰). اصول مدیریت (محمدهادی چمران، مترجم). تهران: دانشگاه صنعتی شریف.
- گودرزی، غلامرضا و جهان‌شیری، جواد (۱۳۹۳). فرماندهی و مدیریت انتظامی از منظر آموزه‌های اسلامی. امنیت ملی. ۴ (۱۴). ۸۹-۱۱۸.
- گیدنز، آنتونی (۱۳۹۹). جامعه‌شناسی. ترجمه: منوچهر صبوری. تهران: نشر نی.
- محبوبی منش، حسین (۱۳۸۵). تأملی کوتاه درباره آسیب‌های اجتماعی به‌عنوان مسئله امنیت عمومی. فصلنامه دانش انتظامی. ۸ (۳). ۳۱-۹.
- محسنی تبریزی، علیرضا (۱۴۰۰). وندالیسم: مبانی روان‌شناسی اجتماعی، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی رفتار وندالیستی در مباحث آسیب‌شناسی و کژ رفتاری اجتماعی. تهران: نشر آن.
- محسنی تبریزی، علیرضا؛ عباسی قادی، مجتبی و امیری، دردانه (۱۳۸۹). آسیب‌شناسی اداری و فرهنگ‌سازمانی کارکنان سازمان و ارائه راهکارها. نشریه بصیرت و تربیت اسلامی. ۴ (۱۵). ۱۳۰-۱۰۹.
- محسنی تبریزی، علیرضا؛ شکری پور، سعید و زنگی، حسین (۱۳۸۷). نقش اقدامات انتظامی در پیش‌گیری از جرایم در مناطق حاشیه‌نشین بومهن. پژوهش‌های مدیریت انتظامی (مطالعات مدیریت انتظامی). ۳ (۱). ۷۹-۹۳.
- مرادی سیاسر، غلامرضا؛ عبدالرحمانی، رضا؛ پرویزی، غلامرضا و محمودی، محمود (۱۳۹۷). تأثیر شیوه‌های کنترلی پلیس و تصویرسازی رسانه‌ها در کاهش گرایش تماشاگران فوتبال ایران به خشونت و واهاشگری. انتظام اجتماعی. ۱۰ (۴). ۲۴۲-۲۱۷.

منابع انگلیسی

- Bjerck, David (2010). Thieves, thugs, and neighborhood poverty. *Journal of Urban Economics*. Volume 68, Issue 3, November 2010, Pages 231-246.

- Brenerm, Nancy. (2018). Counseling, Psychological, and Social Services Staffing: Policies in U.S. School Districts. *Medicine*. Volume 54, Issue 6, Supplement 3, June 2018, Pages S215-S219.
- Carter, Jeremy. Gibson. (۲۰۱۱). Policing Innovation: Exploring the Adoption of Intelligence-led Policing, Thesis. Michigan State University.
- Carter, Jeremy. Gibson. (2011). Policing Innovation: Exploring the Adoption of Intelligence-led Policing, Thesis. Michigan State University.
- Cheun, Chau-kiung. (2017). Police and social work preventions of offending among at-risk youth in Shanghai. *Children and Youth Services Review*. Volume 83, December 2017, Pages 112-118 .
- Denzin, N. K., & Y. S. Lincoln (eds.) (2005) *The Sage Handbook of Qualitative Research* (3rd ed.) Thousand Oaks, CA: Sage.
- Drucker, p. (1999), Knowledge-worker productivity: The biggest challenge. *California Management Review*, 41 (2), 79-94
- Fredrickson, James W. (1998) ,The strategic Decision Process and organizational structure, *Academy of management Review* ,vol. 11, No. 2, P. 282) company. inc, 1998, p. 11 .
- Gottschalk, Petter (2008). Organizational structure as predictor of intelligence strategy implementation in policing. *International Journal of Law, Crime and Justice*. Volume 36, Issue 3, September 2008, Pages 184-195.
- Gravelle, James and Rogers, Colin. (2016). Policing public protests and corporate social responsibility. *International Journal of Law, Crime and Justice*. Volume 39, Issue 2, August 2011, Pages 111-120.
- Harrison, M.I (2003). *Diagnosing organizations, Methods , Model , and Process* by sage publication.
- Hodge, Billy J. William P. Anthony (1991). *Organization theory: a strategic approach. Organizations as Strategic Systems*.
- J.Zickar, Michael (2001). Using Personality Inventories to Identify Thugs and Agitators: Applied Psychology's Contribution to the War against Labor. *Journal of Vocational Behavior*. Volume 59, Issue 1, August 2001, Pages 149-164.